

NACIONALNA ASOCIJACIJA PRAKTIČARA/KI OMLADINSKOG RADA - NAPOR

NOVI SAD
2018. GODINA

PUBLIKACIJA

OMLADINSKI RAD

- Jedna priča sa 40 naslova –

Autor/ke:

Ana Pecarski - Narodni parlament, Leskovac

Petar Đurović - Narodni parlament, Leskovac

Milica Lugumerski - Somborski edukativni centar, Sombor

Srđan Vlaškalić - Somborski edukativni centar, Sombor

Milica Barać - Somborski edukativni centar, Sombor

Naručilac publikacije:

Naiconalna asocijacija praktičara/ki omladinskog rada – NAPOR

Narodnog fronta 35/28, 21000 Novi Sad

www.napor.net

Sadržaj

Uvod		
I Korisnici/ce programa omladinskog rada		
Kroz omladinski rad dobijaš priliku da se tvoj glas čuje.	Mila Miletić	1
Omladinski rad je važan jer svaka mlada osoba može da dobije šansu, ali i ljude koji veruju u nju i pružaju joj podršku.	Vanja Pešić	2
Omladinski radnik je super heroj, prijatelj i podrška	Milan Arsić	3
Kroz omladinski rad mogu da iskažem svoje potencijale bez straha da ću naići na neodobravanje drugih	Aleksandra Košarić	4
Naučili su nas sve o ratovima koje smo vodili, a o važnosti mira ne bismo ništa znali bez omladinskog rada	Nikola Stevanović	5
Omladinski rad ohrabruje te da budeš ono što jesi.	Filip Računica	6
Poenta omladinskog rada je dizanje svesti mladih	Sofija Vorgić	7
Omladinski rad mi pruža sigurnost	Jelena Đurkov	8
Verovali ili ne, neko brine o mladima i pravi programe samo za njih!	Milica Jovanović	9
Ako želiš da pobediš predrasude prema nekoj grupi, idi u tu grupu!“	Miloš Raič	10
Kada mlada osoba i za nijansu poboljša kvalitet svog života zahvaljujući omladinskom radu, to je svojevrsna pobeda	Marija Milanović	11
Omladinski rad nas formira i usmerava	Ksenija Kolompar	12
Mladi treba prvo da spoznaju sebe da bi upoznali i prihvatili druge	Milica Petrović	13
Omladinski rad je podrška. Važno je 😊	Petar Veljović	14
Mladi su naša sadašnjost, a ne samo budućnost	Dajna Marinković	15
Omladinski rad neće jednokratno „obezbediti mladima mnogo ribe“ već će ih naučiti da sami „pecaju“	Marija Perić	16
Omladinski rad je podrška, znanje, samoinicijativa i altruizam	Maša Poznanović	17
Omladinski rad kao podrška mladima na razvojnom putu	Nikola Milošević	18
II Omladinski radnici/ce		
Omladinski rad me pogodio kao Kupidonova strela i postao moja ljubav na prvi pogled. Ili prvu radionicu.	Filip Stanojević	19

Kada prepoznamo neku potrebu mladih s kojima radimo, prvo mi učimo i usavršavamo se na tu temu, pa tek onda razvijamo program omladinskog rada	Ivan Živković	20
Omladinski rad je važan zato što pomaže lični i socijalni razvoj mladih i omogućava im da sazru i izgrade sebe kao ličnost	Snežana Zarev	21
Omladinski rad mi je dao jedan životni „prtljag“ koji nosim svuda sa sobom, a koji smatram jako dobrim!	Aleksandar Trudić	22
Omladinski rad mlade uvek stavlja na prvo mesto	Jelena Mitrović	23
Svaka mlada osoba, ne samo da treba, nego i zaslužuje da iskusi omladinski rad u svom životu.	Aleksa Savić	24
Omladinski rad je ključni alat za unapređenje lokalnih zajednica	Vladimir Budalić	25
Iz rada sa svakom novom grupom uvek izađem bogatija i kao ličnost i kao omladinska radnica	Bojana Stojković	26
Omladinski rad je odgovor.	Igor Stojilović	27
Mladi su pokretači promena u svakom društvu, a omladinski rad ih priprema za tu ulogu!	Jelena Milanović	28
Omladinski rad mi je dao infuziju samopouzdanja i optimizma i okružio me strava ljudima	Nikola Veljković	29
Mladi ne odlaze iz manjih mesta ako se pitaju i odlučuju	Nikola Dobrijević	30
Omladinski rad kao borba za vrednosti koje treba čuvati i negovati na čitavoj planeti	Milorad Mladenović	31
Omladinski rad je nesebično davanje sebe drugima	Strahinja Tijanić	32
Omladinski rad pomaže mladima da pronađu odgovore koje ne mogu da dobiju kroz formalno obrazovanje	Olivera Milošević	33
Ličnim razvojem do razvoja zajednice	Duško Krstić	34
Mladi su promena koja nam je potrebna	Ivana Barać	35
Omladinski rad priprema i osnažuje ljude koji će izneti duhovnu revoluciju	Marijana Jović	36
Omladinski rad je moj način da menjam svet	Ana Pecarski	37
Ne moraš da se prilagođavaš da bi te prihvatili. Ima mesta za tebe	Nina Živković	38
Podsticanjem mladih da teže humanijem i poštenijem društvu kreiramo zajedničku budućnost za sve nas	Petar Đurović	39
Omladinski rad je poput roditeljstva - Najlepši, najteži i najčarobniji izazov	Ljiljana Ćumura	40

The background features a collage of abstract geometric shapes. A large yellow triangle in the upper left contains a black dotted circle. A pink triangle in the upper right has a white dotted pattern. A large purple triangle is in the lower left. A teal triangle in the lower right is surrounded by a dashed orange circle. Various smaller triangles in pink, yellow, and blue are scattered around, along with a black zigzag line and a black triangle pointing upwards.

KORISNICI/CE PROGRAMA OMLADINSKOG RADA

Kroz omladinski rad dobijaš priliku da se tvoj glas čuje.

Mila Miletić, Somborski edukativni centar, Sombor

Mila Miletić uključila se u programe omladinskog rada pre tri godine iz radoznalosti.

Želela je da sazna nešto novo i da vidi kako uopšte izgleda neformalno obrazovanje, pošto joj je do tada pažnja bila usmerena samo na školovanje. Danas smatra da je omladinski rad prilika da izazovemo sebe, da se uključimo u zajednicu, razmenjujemo mišljenja sa drugim mladima i menjamo svoje okruženje na bolje.

Kroz učešće u programima omladinskog rada pružena joj je mogućnost da neko čuje i uvaži njene ideje, da pokaže šta zna i može i da preuzme inicijativu. Ako bi je pitali da navede nekoliko reči koje vezuje uz pojam omladinskog rada to bi bile: promena, ideje, pozitivnost i motivacija. Kroz omladinski rad stekla je brojna prijateljstva i prilike za napredovanje na ličnom i profesionalnom nivou. Kao lično iskustvo koje je na nju ostavilo najjači utisak izdvaja to što je imala priliku da vodi jedan međunarodni volonterski kamp u trajanju od dve nedelje u svom rodnom gradu. Smatra da je ovim aktivnostima doprinela lokalnoj zajednici, ali i proširila sopstvene vidike pošto je za vreme trajanja kampa sarađivala sa mladima iz drugih država kao i sa iskusnijim omladinskim radnicima i radnicama te radila na promociji mira i tolerancije.

Svima koji se pitaju šta je to uopšte omladinski rad i zašto je važan, Mila bi poručila da treba da se uključe u programe omladinskog rada bez predrasuda i otvorenog uma, jer je to najbolji način da shvate značaj i suštinu rada sa mladima, ali i da se zabave i druže.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad je važan jer svaka mlada osoba može da dobije šansu, ali i ljude koji veruju u nju i pružaju joj podršku.

Vanja Pešić, Narodni parlament Leskovac

Vanja Pešić iz Leskovca u program omladinskog rada se uključila u prvoj godini srednje škole, nakon prezentacije programa Udruženja Narodni parlament, zato što je, kako kaže, tad po prvi put u životu neko pitao šta bi promenila u svom gradu kada bi imala priliku. U tom trenutku je bila zatečena pitanjem i nije znala šta bi odgovorila, ali je osećala da je konačno pronašla svoje mesto i ljude.

Prijateljima bi opisala svoje učešće u programu omladinskog rada kao vreme koje je posvetila razvoju svoje ličnosti u saradnji sa divnim ljudima. Važno joj je što u ovim programima svaka mlada osoba može da dobije šansu, ali i ljude koji veruju u nju i pružaju joj podršku.

Omladinski rad Vanji je doneo mnogo različitih boja i mnogo ljudi, izazove, kreativnost i saradnju. Nije očekivala koliko će za nju biti značajno poznavati ljude sa svih strana sveta i koliko će iz ovog iskustva naučiti o životu. Razvila je veštine asertivne komunikacije, koje su joj vrlo važne za bilo koji rad s ljudima. Shvatila je kako svetu treba pristupiti raširenih ruku i bez predrasuda. Veruje da je poznanstvo sa različitim ljudima kroz program omladinskog rada naučilo da ne igra uvek na prvu loptu i da se ispod površine uvek krije mnogo više nego što znamo i mislimo.

Kao jedno od najzačajnijih iskustava izdvojila bi planiranje i pisanje prvog volonterskog projekta "Disconnect to Connect" koji je imao za cilj da pruži mladima u Leskovcu priliku da kreativno provode slobodno vreme. Tako je upoznala neke ljude koji su joj vremenom postali najbolji prijatelji, ali i naučila puno o sebi, postala svesna koliko toga ume i može, što joj je dalo samopouzdanje da i sama nastavi da se bavi omladinskim radom i pruži drugima priliku koju je ona imala sreće da dobije.

Vanjinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

OMLADINSKI RAD JE VAŽAN JER SVAKA MLADA OSOBA MOŽE DA DOBIJE ŠANSU, ALI I LJUDE KOJI VERUJU U NJU I PRUŽAJU JOJ PODRŠKU.

VANJA PEŠIĆ
NARODNI PARLAMENT, LESKOVAC

Omladinski radnik je super heroj, prijatelj i podrška

OMLADINSKI RADNIK JE SUPERHEROJ, PRIJATELJ I PODRŠKA

MILAN ARSIĆ
BEČEJSKO UDRUŽENJE MLADIH - BUM, BEČEJ

Milan Arsić, Bečejsko udruženje mladih

Za Milana Arsića omladinski rad je pomaganje mladima kojima je potrebna podrška, koji ne znaju kako da se adekvatno suoče sa svojim problemima, a nemaju sa kim to da podele.

Po njemu omladinski radnici i radnice su tu da saslušaju, pruže podršku, podignu im samopouzdanje, nauče ih da kritički posmatraju svet i da bolje razumeju kako društvo funkcioniše. Posmatrajući svoju prijateljicu kako se time bavi, i sam je dobio želju da radi na sebi, da pomaže drugima te da bude društveno koristan. Tako se pre 3 godine, početkom srednje škole aktivirao u Bečejskom udruženju mladih.

Zahvaljujući podršci koju dobija od svoje omladinske radnice i različitim aktivnostima neformalnog obrazovanja u kojima je do sada učestvovao, primetio je da je postao malo zreliji i ozbiljniji, da ima više samopouzdanja kao i da drugačije razmišlja u odnosu na svoje vršnjake. Unapredio je komunikaciju sa drugima, mnogo je staloženiji, smireniji i uvek pažljivo bira način

na koji će nešto da kaže. Ranije je bio dosta povučen, bilo mu je nezamislivo da pristane da ga neko intervjuiše ili da javno nastupa pred bilo kim što više nije slučaj. Učešće u programima omladinskog rada pomaže mu i da lakše donosi odluke o svom životu pa i o budućoj profesiji. Kao posebno iskustvo izdvaja prošlogodišnje učešće na jednom višednevnom treningu gde je dosta naučio o omladinskom radu, ali i o sebi. Kroz vreme provedeno sa vršnjacima koje uglavnom ranije nije poznao, ali i sa iskusnim omladinskim radnicima i radnicama odlučio je da se i sam posveti radu sa mladima.

Mladima bi poručio da pronađu svog omladinskog radnika ili radnicu jer će tako bolje napredovati i raditi na sebi te naučiti da razmišljaju „izvan kutije“. Milan smatra da kroz programe omladinskog rada mladi najbolje mogu da iskoriste svoje potencijale.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Kroz omladinski rad mogu da iskažem svoje potencijale

Aleksandra Košarić, Omladina JAZAS, Požarevac

Aleksandra Košarić je počela da učestvuje u programima omladinskog rada organizacija iz Požarevca jer je tu videla priliku da nešto na bolje promeni u svom gradu.

Postala je članica više organizacija i aktivno tražila podršku za svoje ideje, kojih je imala puno. Nakon nekog vremena, uključila se u rad Omladine JAZAS-a Požarevac jer je bila inspirisana energijom omladinskih radnika koji tamo rade, njihovom spremnošću da pomognu mladima i podele svoja iskustva. Kaže da je u ovoj organizaciji pronašla sebe i definitivno prepoznala svoje mesto i ulogu.

Aleksandra prepoznaje da je učešćem u programu omladinskog rada mnogo napredovala. Stekla je samopouzdanje pri javnom nastupu i pobedila tremu, pa sad nema problem da prezentuje ili govori pred velikom grupom ljudi ili novinarima. Postala je mnogo elokventnija i jasnija prilikom govora, što joj dodatno daje samopouzdanje, a vrlo joj je korisno i u

OMLADINSKI RAD POMAŽE MLADIMA DA SE RAZVIJU KAO LIČNOSTI
I DA UJEDNO ISKAŽU SVOJE POTENCIJALE

ALEKSANDRA KOŠARIĆ
OMLADINA JAZAS-A, POŽAREVAC

svakodnevnom životu. Naučila je da saoseća sa ljudima, da bolje razume šta misle i osećaju, da prihvati drugačije i ceni različitost. Ističe da joj je lično vrlo važno to što je upoznala mnogo kvalitetnih ljudi i sklopila neke značajne veze.

Kaže da joj je aktivizam doneo i mnogo nerviranja što nije očekivala, ali da je samim tim ojačala kao ličnost, postala ozbiljnija i zrelija i naučila da bude uporna i lakše se nosi sa izazovima.

Kada bi svojim prijateljima trebalo da objasni šta je omladinski rad, rekla bi da su to različite zanimljive aktivnosti kroz koje mladi mogu da se razvijaju na kvalitetan način, rešavaju zadatke, druže se, ali usput ovladaju korisnim veštinama, kao što su timski rad, odgovornost, sistematičnost... Omladinski rad je način da kvalitetno provedeš slobodno vreme, da uživaš u društvu i da ti bude zabavno, a da ti taj proces povećava šanse za bolju budućnost jednog dana. Sandrini vršnjaci joj često kažu da bi želeli da postanu kao ona, što je njoj lično važno jer prepoznaju koliko je ona napredovala kroz aktivizam u Omladini JAZAS-a Požarevac.

Aleksandra smatra da je omladinski rad važan jer je za nju to jedina mogućnost da se glas mladih čuje. Smatra da je vrlo važno da mladi ljudi dobiju podršku da se razvijaju kao ličnosti na zanimljiv način, a ujedno i da konačno mogu da iskažu sve svoje potencijale, bez straha da će naići na neodobravanje ljudi.

Sandrinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

**Naučili su nas sve o ratovima koje smo vodili,
a o važnosti mira ne bismo ništa znali bez omladinskog rada**

Nikola Stevanović, Centar E8, Beograd

Kada se pomene omladinski rad, Nikoli Stevanoviću prvo na pamet padnu sreća, promene, upornost i putovanja. Postao je aktivista spletom čudnih okolnosti, a ostao je vezan za omladinski rad zbog svih lepih prilika koje mu on i danas pruža.

Različite aktivnosti i radionice u kojima je učestvovao uticale su na njegov lični razvoj, pa zato sada s pravom tvrdi da je postao odgovorniji i zreliji. Učešće u programu omladinskog rada Centra E8 u Vranju ga je motivisalo da radi na sebi, da stalno uči i usavršava se. Takođe, to iskustvo je u njemu probudilo želju za uspešnim i ispunjenim životom i u potpunosti ga „napunilo“ pozitivnom energijom.

Pomisao na to da bi jednog dana mogao da on bude taj koji će uticati na druge mlade ljude da postanu bolja verzija sebe, da bude uzor i inspiracija budućim generacijama kao što su pojedini omladinski radnici i radnice bili njemu, motivisale su Nikolu da bude aktivan u Centru E8.

Pored toga što je stekao puno novih prijatelja, Nikoli je omladinski rad omogućio da unapredi leaderske veštine, da nauči kako da organizuje ulične akcije, radionice, da upravlja timom, ali pre svega da postane uporan i istrajan. Usavršio je javni nastup, naučio kako da znanja o prevenciji nasilja prenese vršnjacima i mladima u svom gradu, kako na brzaka da napravi poster, ali i kako se piše projekat. Shvatio je šta želi da bude „kad poraste“ baš zbog svih ovih stvari, kaže Nikola i dodaje da su putovanja i prvi odlazak u inostranstvo, tačnije na Siciliju, bili neočekivano ali prelepo iskustvo koje mu je omladinski rad doneo. I dan danas smatra da za to što je „pronašao“ sebe, veliku zaslugu imaju omladinski radnici koji su radili sa njim.

Za Nikolu je omladinski rad prozor u neki drugi, lepši svet koji mu ujedno daje mogućnost da se bavi i problemima vršnjačkog nasilja, rodne nejednakosti, diskriminacije...Imao je priliku da i sam vodi radionice „Budi muško“ kluba za svoje vršnjake, gde je pomoću grupnog rada, diskusije, refleksije i praktičnih vežbi mlade motivisao da se pokrenu, promišljaju, donose odluke i pozitivne promene kako bi se čuo i njihov glas. Jedinstveno i dragoceno iskustvo koje ga je uverilo da u omladinskom radu uvek ima materijala za učenje, mesta za napredovanje i veština za savladati jesu aktivnosti koje je organizovao u prihvatnom centru za migrante u Preševu.

Formalno obrazovanje nas ne uči „mekim“ veštinama poput timskog rada ali nas zato uči sve o ratovima koje smo vodili, smatra Nikola i dodaje da o važnosti mira ne bismo ništa znali bez omladinskog rada, koji upravo zato smatra veoma važnim.

Nikolinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Omladinski rad ohrabruje te da budeš ono što jesi.

Filip Računica, Somborski edukativni centar

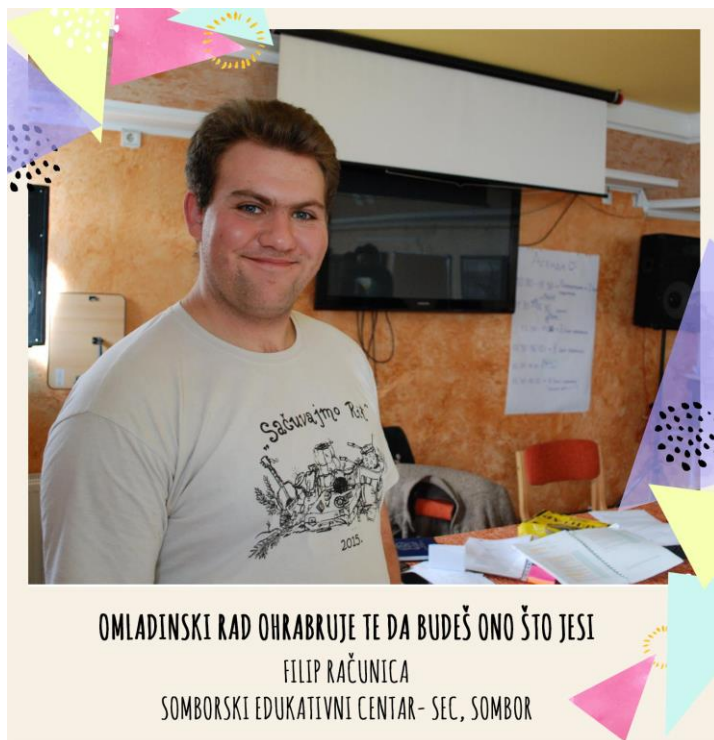
Filip je počeo da učestvuje u programima omladinskog rada pre skoro četiri godine. Kaže da je sam sebe motivisao da se uključi u programe omladinskog rada, kako bi saznao i naučio nešto novo.

Smatra da su upravo ovi programi značajno doprineli njegovom razvoju od tinejdžera kome je pažnja bila usmerena samo na školu i sport do aktivne mlade osobe koja učestvuje u raznim obukama, treninzima, radionicama i projektima, te se tako dodatno usavršava i poboljšava svoju lokalnu zajednicu.

Kod omladinskog rada dopada mu se to što mlade osobe mogu da iskažu svoje mišljenje, bez straha od toga da je ono pogrešno ili da će ih neko ismevati. Takođe, svaki put se iznova iznenadi kada tokom programa omladinskog rada ne samo da dobija priliku da priča bez straha od predrasuda, nego ga drugi učesnici i pomno slušaju, a što je najvažnije i zaista obraćaju pažnju na njegove reči i uvažavaju njegov stav. Omladinski rad doneo mu je dosta toga, poboljšao je svoje komunikacijske veštine, dobio želju za napredovanjem i motivaciju za usavršavanjem i sticanjem novih znanja i veština, kao i mnoštvo novih prijatelja. Najjači utisak na njega ostavio je trening "Treniraj odgovornost - osnovni trening za mlade trenere u omladinskom sektoru", pošto je jedna od aktivnosti bila i preispitivanje sebe, što mu je veoma koristilo. Omladinski rad povezuje sa motivacijom, unapređivanjem, druženjem i uspehom.

Mladima koji još uvek ne znaju dovoljno o programima omladinskog rada ili ih smatraju gubljenjem vremena, Filip poručuje da obavezno treba da se uključe u ove programe bez predrasuda, kako bi uvideli koliko prilika za usavršavanje na ličnom, ali i profesionalnom planu im oni pružaju.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Poenta omladinskog rada je dizanje svesti mladih

Sofija Vorgić, Centar za omladinski rad Novi Sad

Za Sofiju Vorgić omladinski rad predstavlja priliku za dobro druženje, sticanje novih iskustava, znanja i veština, kao i šansu da radi na svom ličnom razvoju.

Veruje da bi što više mladih trebalo da učestvuje u programima omladinskog rada, pošto im oni pružaju dosta prilika za napredak.

U programe omladinskog rada ona je počela da se uključuje pre godinu i po dana. Od drugarice je čula za Centar za omladinski rad (CZOR) i njihove projekte, pa je odlučila da ih poseti i sama istraži čime se oni bave i da li je to nešto što bi se njoj dopalo. Odmah se uklopila i ispostavilo se da je omladinski rad dosta zanimljiviji od onoga što je ona očekivala. Omladinski rad doneo joj je nova drugarstva i iskustva, ali i priliku da menja svoju okolinu na bolje.

Prve asocijacije na omladinski rad su joj: CZOR, prijateljstva, treninzi i javne akcije. Najjači utisak na nju ostavio je trening „Lažna sloboda-životni stil bez alkohola“, pošto je ovde dobila mnoštvo novih informacija o uticaju alkohola na mlade. Posebno joj se dopalo to što je mogla da sazna više o tome da li alkohol utiče na to da budemo nasilni ili smo nasilni i bez njega, a alkohol nam samo daje slobodu da to nasilje i iskažemo.

Onima koji ne znaju dovoljno o omladinskom radu, Sofija bi rekla da je neophodno da dižemo svest mladima o svim važnim pitanjima i problemima oko nas, a najbolji način za to jesu upravo programi omladinskog rada.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad mi pruža sigurnost

OMLADINSKI RAD MI PRUŽA SIGURNOST
JELENA ĐURKOV
CENTAR ZA KULTURU I OBRAZOVANJE- CEKOS, SONTA

Jelena Đurkov, Centar za kulturu i obrazovanje Sonta

Jelena se u CEKOS-u aktivirala početkom srednje škole, a na to su je motivisali vršnjaci koji su u ovoj organizaciji već bili aktivni, kao i omladinski radnik kog je znala od ranije kao nastavnika u školi.

Iako u poslednje vreme nije toliko prisutna, iskustvo u realizaciji i planiranju projekata smatra jednim od najznačajnijih. Ono što je posebno privuklo u programima omladinskog rada jeste što je sve na dobrovoljnoj bazi, ništa se ne mora i baš to je kod nje i izgradilo osećaj odgovornosti, ali i timski duh.

Učešće u programima omladinskog rada naučilo je kako da funkcioniše sa ljudima, ne samo sa onima koji su joj slični nego i sa onima koji drugačije razmišljaju, koji su stariji ili mlađi od nje. Stekla je širu sliku o problemima i stanjima u društvu, ali i mnogim mogućnostima za koje ranije nije znala. Omladinski rad joj pruža osećaj sigurnosti s obzirom da uvek može da računa i na vršnjake koji su takođe aktivni u CEKOS-u, a posebno na omladinskog radnika od kojeg uvek ima podršku.

Jelena smatra da se kroz omladinski rad mladi usmeravaju ka onome što žele da rade, čime žele da se bave i na koji način, a osim toga, ukazuje im se i na sve mogućnosti koje postoje u njihovom okruženju, a o kojima uglavnom nemaju informacije ako nisu uključeni u rad neke organizacije. Po njoj je najbitnije da mladi znaju gde i kome mogu da se obrate ako imaju neku ideju i samim tim postanu aktivni građani. Da se njen trud i trud njenog tima isplati i daje rezultate, uvidela je tokom prezentacija koje su sprovodili u srednjim školama na temu aktuelne migrantske krize, a gde su mladi menjali mišljenje i stavove za samo 45 min.

Planiranje aktivnosti i projekata na redovnim sastancima u organizaciji povezuje sa maštanjem jer zajedno gledaju u budućnost i promišljaju kako bi mogli da učine Sontu boljim mestom za mlade. Mladima bi poručila da se uključe u slične programe makar na kraći period jer jedino na taj način mogu shvatiti važnost i cilj omladinskog rada.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Verovali ili ne, neko brine o mladima i pravi programe samo za njih!

Milica Jovanović, Omladina JAZAS-a Kragujevac

Tragajući za mestom gde pripada, gde slobodno može da iznese svoje stavove i deli vrednosti sa drugima, gde u isto vreme uči i zabavlja se, Milica Jovanović je pre dve godine pronašla Omladinu JAZAS-a Kragujevac, organizaciju u kojoj i danas volontira.

Zahvalnost za upoznavanje sa programom omladinskog rada duguje Luki, prijatelju koji je sa njom još od srednje škole maštao da menjaju svet nabolje i koji je motivisao da se uključi u aktivnosti organizacije. Pored želje da menja svet, njena motivacija da se uključi u aktivnosti Omladine JAZAS-a Kragujevac bila je i potreba da promeni nešto u svom gradu i ostavi svoj lični pečat.

Druženje, sreća, zadovoljstvo i rad na sebi su prve stvari koje joj padnu na pamet kada se pomene omladinski rad, kaže Milica i dodaje da je pored novih znanja, veština i iskustava, stekla i puno novih prijatelja iz cele zemlje. Jako joj je žao što za programe omladinskog rada nije saznala ranije i zato smatra da mladi treba što pre da iskoriste priliku da se uključe u aktivnosti organizacija, da prošire svoje vidike i unaprede sebe kao ličnost.

Za Milicu je omladinski rad kad sa drugarima i drugaricama organizuje uličnu akciju na kojoj informišu vršnjake o virusu HIV-a ili o tome kako i zbog čega da koriste zaštitu, ali i kada nauči gomilu nekih stvari koje nije imala prilike da nauči u školi ili na fakultetu. Osim što je postala odgovornija, komunikativnija, što je uspela da izgradi samopouzdanje i oslobodi se treme kada govori pred grupom ili kada gostuje u jutarnjem programu lokalne televizije, Milica kaže i da je uspela da nauči kako da mirnim putem rešava konflikte. Takođe, učešće u radionicama vršnjačke edukacije i brojnim volonterskim akcijama suočilo je sa različitim izazovima koji su joj pomogli da postane svesna nekih stvari u gradu koje do tada nije ni primećivala. Upravo joj je organizovanje „žive biblioteke“ puno pomoglo da prevaziđe određene predrasude o osobama sa invaliditetom ali i da „uđe u njihove cipele“ tj. shvati probleme i izazove sa kojima se oni svakodnevno suočavaju.

Najbolji način da mladi preuzmu inicijativu u donošenju promena, da se stav mladih čuje i da se njihovo zalaganje i rad prepoznaju i priznaju, jeste upravo omladinski rad, smatra Milica i za sam kraj poručuje: verovali ili ne, neko brine o mladima i pravi programe samo za njih!

Miličinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

VEROVALI ILI NE, NEKO BRINE O MLADIMA I PRAVI PROGRAME SAMO ZA NJIH!

MILICA JOVANOVIĆ
OMLADINA JAZAS-A KRAGUJEVAC

Ako želiš da pobediš predrasude prema nekoj grupi, idi u tu grupu!

Miloš Raič, Centar za proizvodnju znanja i veština, Novi Sad

Miloš je student psihologije i već neko vreme aktivista Centra za proizvodnju znanja i veština u Novom Sadu.

Jednog dana je seo, dobro razmislio i shvatio da mu se ništa neće servirati na tacni te da on sam mora da preuzme odgovornost i menja svet oko sebe u želji za boljim sutra. Jedne noći, vraćajući se iz izlaska kući, naleteo je na malu Romkinju koja je sedela na trotoaru i prosila. Shvatio je da joj njegovih 100 dinara dugoročnije neće pomoći što ga je navelo na razmišljanje da nešto sistemski treba učiniti i promeniti. Kao u filmu, nekoliko dana kasnije, pojavio se konkurs za terenskog radnika u radu sa romskom decom gde se i prijavio i od tada počinje njegova bajka. Po njegovom mišljenju, omladinski rad je upravo to, težnja za boljim sutra, za boljim društvom u celini i najbolje je kada ga praktikuju sami mladi kao vršnjački edukatori. On sam se pre svega bavi decom, ali i adolescentima i generalno mladima koji se suočavaju sa različitim oblicima diskriminacije.

Aktivizam i učešće u programima omladinskog rada, omogućili su mu širi i drugačiji pogled na svet. Smatra da je ranije bio egocentričan, a da se sada trudi da sagleda jednu situaciju iz više različitih perspektiva. Stekao je neka generalna saznanja o životu, a u profesionalnom smislu stekao je veštine radioničarskog rada, strpljenje i empatičnost. Svaki put kada deca iz Romskog naselja ugledaju njega i njegove kolege, krenu da se smeju i trče ka njima. S tim u vezi, svojim najvećim uspehom će smatrati ako ga se budu sećali i kada odrastu. Miloš veruje da predrasude prema jednoj grupi mogu nestati samo ulaskom u tu grupu.

Za njega je omladinski rad upornost, istrajnost, altruizam i poštovanje, a mladima bi poručio: Ne čekaj da se nešto desi, izađi i bori se!

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Kada mlada osoba i za nijansu poboljša kvalitet svog života zahvaljujući omladinskom radu, to je svojevrsna pobjeda

Marija Milanović, Centar za unapređenje društvene svesti – Super građanin, Niš

Kada mlada osoba i za nijansu poboljša kvalitet svog života zahvaljujući omladinskom radu, to je svojevrsna pobjeda. Inicijativa, preispitivanje, promena, otvorenost uma i duha za Mariju Milanović predstavljaju omladinski rad.

Takođe, po njenom mišljenju to je i dobar način da mladi kvalitetno provedu slobodno vreme i uz stalnu podršku razvijaju svoje veštine i znanja koja im omogućavaju da pozitivno utiču na sredinu u kojoj žive.

Svoj prvi dodir sa omladinskim radom Marija je imala kada se pridružila Centru za unapređenje društvene svesti – Super građanin u Nišu, gde je ubrzo saznala da organizacija deluje i putem Super radija tj. internet radija namenjenog mladima. Ubrzo je postala autorka i voditeljka emisije "U ritmu zdravlja" u kojoj u razgovoru sa gostima promoviše zdrave stilove života i trudi se da mladima skrene pažnju na značaj fizičke aktivnosti, sporta i kvalitetno provedenog vremena. Gosti u njenoj emisiji najčešće i jesu mladi iz Niša i okoline koji se bave različitim sportovima ili putem rekreacije ukazuju na različite društvene okolnosti i promišljaju život u skladu sa prirodom.

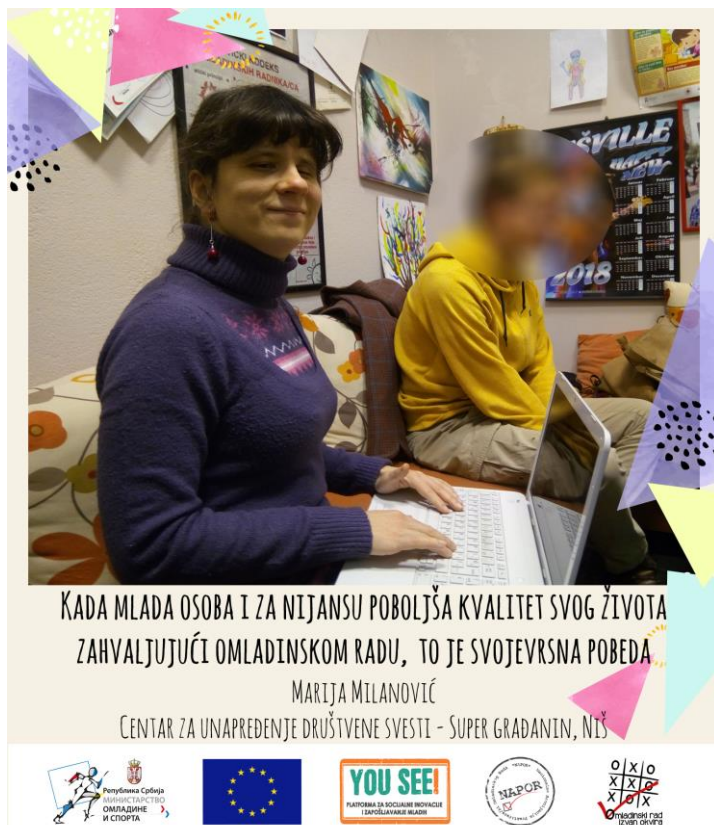
Marija omladinski rad doživljava kao mozaik sastavljen od kamenčića koje naziva: mladi, njihove porodice, vršnjaci, profesori, omladinski radnici i slično. Taj mozaik smešten je u prostor koji naziva društvenom sredinom, a čije geografske odlike, tradicija i norme boje kontekst u okviru koga će se posmatrati, ali i koji mu daju oblik koji se razlikuje od ostalih mozaika omladinskog rada u drugim krajevima zemlje. Da bi taj mozaik imao uticaj na posmatrača i aktere, mnogi kamenčići u njemu treba da se harmonično i vešto rasporede, od ideje, preko njene realizacije do omladinskih radnika i radnica. Pošto svako može da promeni raspored kamenčića ili doda novi, mozaik je interaktivan i menja se iz dana u dan, kaže Marija i dodaje da su u omladinskom radu podjednako važni i mladi i omladinski radnici koji rade sa njima jer neprekidno utiču jedni na druge.

Po njenom mišljenju, omladinski rad stupa na scenu upravo u situaciji kada je mladima potrebna podrška, razumevanje i razgovor sa osobom od poverenja, a da to nije neko od članova porodice, drugara, nastavnika, već osoba koja je objektivna i kojoj može da se poveri bez straha. Ta osoba, koja će pokazati dovoljno strpljenja i razumevanja, ali i energije i hrabrosti da ukaže mladima na pravi put, jeste njihov omladinski radnik ili radnica. Zato, smatra Marija, svaka osoba koja zahvaljujući i programima omladinskog rada barem za nijansu poboljša kvalitet svog života, predstavlja svojevrsnu pobjedu.

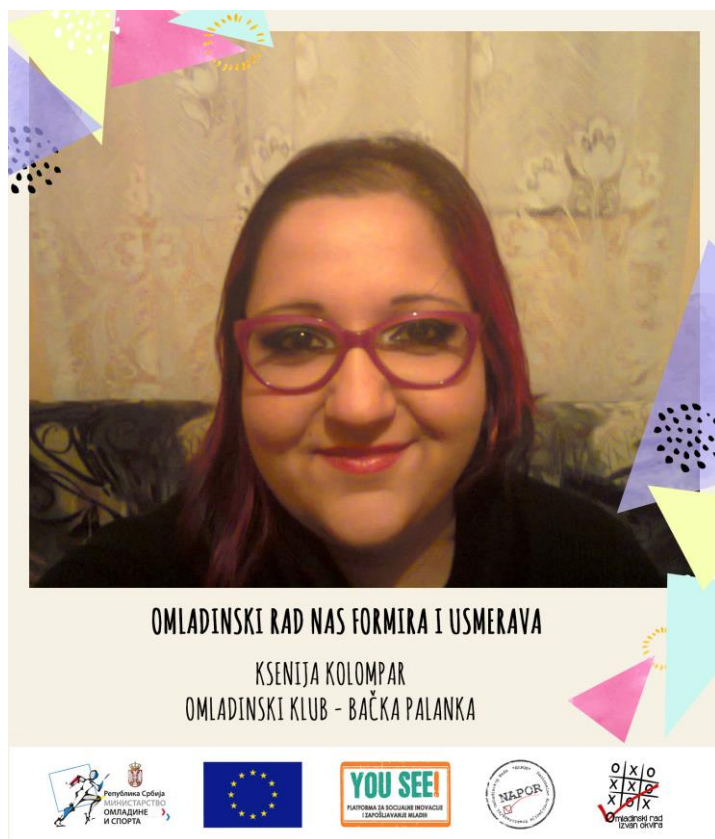
Pored novih iskustava, Mariji je jako važno što joj je omladinski rad omogućio da se sretne sa drugim mladim ljudima, različitih karaktera i pogleda na svet, mladima koji dolaze iz sasvim različitih okruženja i od kojih je mogla nešto i da nauči. Kako je već počela i sama da se bavi omladinskim radom, nada se da joj tek predstoje uzbudljiva putovanja kroz lavirinte događaja, odnosa i poznanstava.

Učestvovanjem u programu omladinskog rada, mladi učestvuju u životu svoje lokalne zajednice i stvaranjem malih promena osećaju da su važni, da su korisni i da mogu da učine mnoge stvari o kojima nisu ni razmišljali, kaže Marija i dodaje da se to ne postiže preko noći. Jer čarobnog štapića nema i za sve je potrebno vreme.

Marijinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Omladinski rad nas formira i usmerava

Ksenija Kolompar, Omladinski klub Bačka Palanka

Ksenija se uključila u programe Omladinskog kluba u Bačkoj Palanci sa 18 godina želeći da svoje slobodno vreme provede na koristan i kvalitetan način i da upozna druge mlade ljude drugačije od onih koje je svakodnevno sretala, a slične njoj.

Kao Romkinja, bila je izložena različitim oblicima diskriminacije pa se iz toga izrodila i želja da pomaže drugima što je i usmerilo ka radu sa decom i odraslima sa određenim poteškoćama te danas radi u školi kao pedagoški asistent sa romskom decom i sa decom koja idu po inkluzivnom programu.

Ksenija u omladinskom radu vidi priliku da se upozna mnogo ljudi, da se proputuje sa malo finansijskih sredstava, da se stekne neko, pre svega životno, ali i radno iskustvo. Kroz programe omladinskog kluba izgradila se kao osoba, a vidici su joj se znatno proširili. Bila je uključena u veliki broj radionica, uličnih akcija, kampova, razmena, druženja sa starijim osobama, a kasnije je i sama bila lider omladinskih razmena te

vršnjačka edukatorica na različite teme. Stekla je brojna znanja i veštine koji su joj kasnije pomogli da lakše dođe do posla jer je znala kako da napiše dobar CV, kako da ostavi dobar utisak na razgovoru za posao, ali i kako da bolje funkcioniše u timu i da komunicira na adekvatan način.

Kad se uključila u omladinski klub nije ni mislila da će postati volonterka, da će toliko putovati i dobiti sve to što je kasnije i zadesilo pa i da postane saradnica za Rome u Centru za socijalni rad sa samo 19 godina. Posebno ističe i pamti omladinsku razmenu osoba sa invaliditetom gde je bila personalni asistent devojkicama, posebno jednoj koja je bila korisnica kolica. Veruje da su je upravo ti ljudi naučili šta znači boriti se i biti istrajan i jak. Sa nekima od njih je i dan danas u kontaktu i svih se vrlo rado seti.

Omladinski rad za Kseniju je oaza prijateljstva, druženja i znanja. Mladima bi poručila da se uključe u programe omladinskog rada i svakako u neki humanirani rad jer će se tako osećati bolje i lepše i steći će posebno iskustvo koje nigde drugde neće naći.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Mladi treba prvo da spoznaju sebe da bi upoznali i prihvatili druge

Milica Petrović, Centar za pozitivan razvoj dece i omladine CEPORA, Beograd

Miličin prvi susret sa aktivizmom dogodio se pre dve godine na sajmu aktivizma gde je prošla radionice na razne teme i prvi put bila podstaknuta da razmišlja na koji način mladi mogu da doprinesu i da menjaju stvari u svojoj lokalnoj zajednici.

U tom periodu sve više se interesovala za neformalno obrazovanje, išla je na brojne radionice različitih organizacija među kojima je CEPORA ostavila najjači utisak na nju pa se tu i zadržala do danas. Ono što je privuklo da se uključi u ovakve programe jeste osećaj da je tu da uči, ali u opuštenoj atmosferi gde je niko ne osuđuje i gde može da bude svoja. Od momenta kada je shvatila da je drugi ljudi često vide drugačije u odnosu na ono što ona stvarno jeste, zapitala se zbog čega je to tako i odlučila da radi na sebi.

Omladinski rad Milica doživljava kao osnaživanje mladih od strane mladih ali iskusnijih osoba koje suštinski razumeju sve karakteristike adolescentnog perioda te je lakše otvoriti im se i podeliti sa njima svoje probleme. U CEPORI najviše i voli što su svi mladi pa se i ona oseća opuštenije. Kao najznačajnije iskustvo izdvaja učešće u aktivnostima gde je i sama imala priliku da preispituje stavove svojih vršnjaka na različite škakljive teme što joj je pomoglo da proširi vidike i počne da prihvata različitosti u svakom smislu. Milica nikad nije bila od onih koji se samo žale, a ništa ne preduzimaju da nešto promene. Mišljenja je da baš u tome leži osnova njenog aktivizma.

Kroz programe omladinskog rada, naučila je da spoljašnjost može da zavara, a da su pravi razlozi nečijeg ponašanja duboko sakriveni te da za njima treba tragati, ne da bismo nečije ponašanje opravdali nego da bismo ga objasnili. Takođe je naučila i da je važno razumeti da svako posmatra stvarnost iz drugačije perspektive jer je to osnova svakog konstruktivnog dijaloga i odnosa. Mišljenja je da škola ne obezbeđuje uslove za pravilan razvoj dece i mladih te da oni često pate jer su primorani da svakodnevno dele prostor sa osobama sa kojima možda to ne žele, a njihovi problemi se ne uzimaju za ozbiljno niti im se iko posvećuje. Zato omladinski rad za nju znači poverenje, prihvatanje i osnaživanje.

Mladima bi poručila da ono što im smeta kod druge osobe shvate kao indikator za ono što kod sebe treba da menjaju i da onda rade na tome jer je jako važno spoznati sebe da bismo upoznali i prihvatili druge.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad je podrška. Važno je

Petar Veljović, CEGRAD Obrenovac

Petra Veljovića iz Obrenovca je društveni aktivizam uvek privlačio. Kada je prepoznao entuzijazam unutar organizacije CeGraD i značaj njihovog rada u lokalnoj zajednici, aktivno se uključio u njihove aktivnosti.

Ulazak u svet omladinskog rada za njega predstavlja priliku za lični razvoj, sticanje i usvajanje znanja koja mu u formalnom obrazovnom sistemu nisu bila dostupna. Petar smatra da se upravo omladinskim radom i radom sa mladima, mladi ohrabruju da aktivno učestvuju u donošenju odluka koje ih se direktno ili indirektno tiču. Osnaživanje, dostizanje ličnih potencijala mladih u konačnom doprinosi većem uticaju mladih u njihovim zajednicama, kroz aktivno kreiranje različitih vrsta politika.

Program omladinskog rada Petru je doneo veštine i znanja za koja kaže da ih zasigurno ne bi stekao bez podrške ljudi iz organizacije. Kaže da zahvaljujući učešću u programu, sad prepoznaje važnost stalnih preispitivanja, razumevanja konteksta, uvažavanja

drugačijih i drugih perspektiva kao i da je mnogo odlučniji u zastupanju sopstvenih stavova i vrednosti. Najveća neočekivana dobit za njega je veliki broj kontakata, poznanstava i prijateljstava koje je stekao usput, a koja su mu vrlo važna.

Najjači utisak na Petra ostavilo je organizovanje brojnih volonterskih akcija u periodu nakon razornih poplava u Obrenovcu, kada su se ljudi oslanjali jedni na druge, a u svemu najznačajniju ulogu imali mladi. Kaže da su planski rad, omladinski radnici i radnice i atmosfera koja je nastala tada kreirali dobar osećaj u ljudima.

Petrovu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Mladi su naša sadašnjost, a ne samo budućnost

Dajna Marinković, Centar za omladinski rad Novi Sad

Dajna je počela da se uključuje u programe omladinskog rada još tokom srednje škole i veruje da joj je to bila jedna od najboljih odluka do sada.

Na početku joj je sve bilo novo i neočekivano, ali vremenom se potpuno uklopila. Kroz ove programe stekla je puno prijatelja, dobila mnoštvo novih informacija, te usavršila javni govor i veštine prezentovanja. Takođe smatra da je učešće u programima omladinskog rada dosta doprinelo izgradnji njenog samopouzdanja.

Omladinski rad povezuje sa mladima, učenjem i informisanjem. Dajna veruje da mladi kroz učešće u programima omladinskog rada mogu dosta toga da nauče, ali i da dobiju podršku ukoliko im je potrebna te da su iskustva u programima omladinskog rada značajno doprinela njenom ličnom razvoju i odredila čime će se baviti u budućnosti. Najjači utisak na nju ostavila je stipendija koju je dobila za univerzitetski kurs za omladinske radnike pod nazivom „Liderstvo i razvojni omladinski rad“, što joj je otvorilo vrata za još neke prilike. Veruje da će kroz ovaj kurs steći sve praktično i teorijsko znanje koje joj je potrebno da bi se kasnije i sama bavila omladinskim radom. Dajna misli da je za bavljenje omladinskim radom neophodna iskrena želja za rad sa mladima, dosta motivacije i znanja.

Ako biste je pitali zašto je omladinski rad važan, ona bi vam odgovorila da je važan zato što nam svakodnevno pričaju o tome da su mladi naša budućnost u koju treba da ulažemo, a omladinski rad nam pokazuje da su mladi i naša sadašnjost i da sa njima treba raditi i u ovom trenutku, a ne samo u budućnosti.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad neće jednokratno „obezbediti mladima mnogo ribe“ već će ih naučiti da sami „pecaju“

Marija Pešić, Mladi istraživači Srbije

Marija Perić se priključila radu Mladih istraživača Srbije i ne znajući da je to što oni rade omladinski rad.

Kaže da je samo želela da im pomogne da rade stvari za koje je prepoznala da imaju ogromnu vrednost. Kao mladoj osobi koja je završivši fakultet shvatila kako taj “siguran” put škola-fakultet-posao zapravo nema nikakvog smisla, kako nema predstavu o životu, niti se oseća dovoljno sposobno i samouvereno da pokuša da napravi nekakav “svoj put”, pronalaženje ove organizacije i sličnih i uključivanje u njihove aktivnosti bilo joj je potpuno otkrovenje. Prvo je otkrila čarobni svet volonterskih kampova, učestvovala u jednom od njih i kaže da joj je to promenilo život. Nakon ovog iskustva poževela je da se priključi MIS-u i da svoj doprinos. Tako je krenula da učestvuje u vođenju međunarodnih kampova i omogućava i drugim mladim ljudima da prošire svoje vidike i na taj način možda pronađu svoj put.

Marija kaže da joj je najviše žao što nije znala, niti bila

svesna postojanja omladinskog rada još ranije, u osnovnoj i srednjoj školi, u periodu kada se osećala prepuštena samoj sebi i sistemu. Zato sada želi da dopre do što većeg broja mladih, da pokuša da njima omogući onu podršku koja je njoj bila potrebna u to vreme.

Omladinski rad za Mariju su sve one aktivnosti koje kao proizvod imaju nešto što aktivno utiče na svest i život mladih, a gde su mladi aktivni učesnici. Najjednostavnije bi ga objasnila kao stvaranje mogućnosti i prilika da jedna mlada osoba dobije podršku da se na najrazličitije načine osnaži, aktivira i razvija. Za Mariju je važno da prenese poruku da omladinski rad nije nešto apstraktno sto se dešava “tamo negde” u zatvorenim i elitnim krugovima, da se mnogi bave omladinskim radom bez i da su svesni toga. Mladi nisu prepušteni sami sebi i okolnostima i ograničenjima koje im društvo nameće, postoje oni koji se brinu i stvaraju za njih i sa njima, koji su tu da ih podrže i osnaže. Omladinski rad nije nešto što će “jednokratno obezbediti mladima mnogo ribe”, već je nešto što će ih “naučiti da sami pecaju”.

Tokom programa omladinskog rada, Marija je shvatila da je broj onih koji žele da menjaju svet i pozitivno utiču na svoje okruženje zapravo mnogo veći nego što je očekivala, i da nije sama u svemu tome. Shvatila je kako ustvari želi da pomaže osnaživanje mladih kako bismo menjanjem svesti svi zajedno poboljšavali svet, a ne praveći nekakvo instant rešenje. Marija kaže da je omladinski rad od nje napravio (i još uvek pravi) osobu koja se ne plaši da preuzme inicijativu, da napravi promenu, da aktivno oblikuje i kreira svoj život, a ne da bude prepuštena okolnostima i uslovima koji su joj nametnuti.

Najjači utisak na Mariju ostavljaju priče mladih sa kojima je radila, koje je dotakla, koje je neka njena aktivnost motivisala da razmišljaju na drugačiji način, izvan svojih dosadašnjih okvira. Kaže da joj je puno značila priča i utisak dvoje mladih iz Srbije koji su potpuno razbili svoje predrasude o drugim nacijama, shvatili da su sposobniji nego sto im je do tada stalno nametnuto od strane škole, roditelja, okoline (da tek sa završetkom studija i ako nađu dobar posao i stvore porodicu, tek su onda sposobni i vredni). Ta promena perspektive i mišljenja mladih ljudi o sebi i drugima, neprocenljiv je dar i nagrada za sve one koji se bave omladinskim radom.

Marijinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Omladinski rad je podrška, znanje, samoinicijativa i altruizam

Maša Poznanović, SOS ženski centar Novi Sad

Za Mašu su volonterski dani počeli već sa 12 godina u okviru sekcije koju je organizovao nastavnik građanskog vaspitanja na temu vršnjačkog nasilja kada joj je ukazana i čast da predstavlja svoju školu na kongresu u Nemačkoj vezano za prevenciju nasilja nad decom.

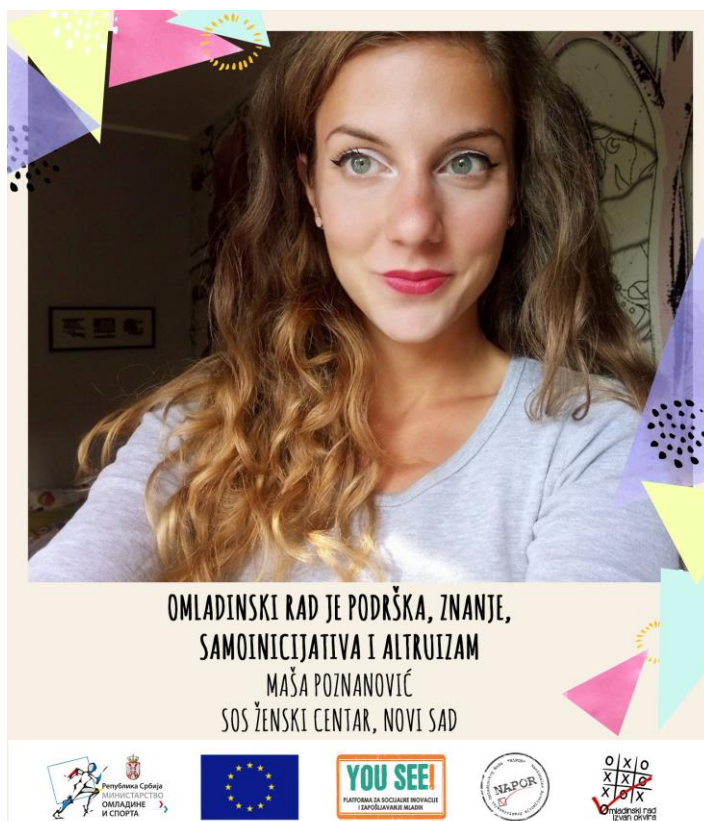
Danas je studentkinja 4. godine poslovne psihologije, a poslednjih godinu dana je aktivna u SOS Ženskom centru za koji je čula od drugarice koja je tamo dugogodišnja volonterka. Za nju je velika sreća što je pronašla organizaciju gde može da se bavi nečim u šta duboko veruje okružena kvalitetnim stručnim ljudima, pre svega ženama koje joj pružaju maksimalnu podršku ne samo u profesionalnom segmentu nego i na ličnom planu.

Smatra da je problem nasilja nešto što još uvek nije u dovoljnoj meri osvešćeno u našem društvu, a da ono što se misli da se zna uglavnom nije tačno te da ženama žrtvama nasilja znači i to malo da ih neko sasluša. Ne voli nepravdu i smeta joj što su žene potčinjene u našem društvu pritom ne smatrajući sebe radikalnom feministkinjom, ali čvrsto veruje da žene treba da imaju daleko veća prava. Zbog toga smatra da ju je volontiranje u SOS Ženskom centru osnažilo i oplemenilo na više načina, pre svega kroz shvatanje kako nasilje funkcioniše, kako ga prepoznati, a kako reagovati na nasilje i kako pristupiti svakom slučaju na zaseban način. U Centru je zadužena za prijem poziva, organizovanje mejl konsultacija i kreiranje baze podataka. Takođe je i vršnjačka edukatorica, a omladinski rad vidi kao angažovanje mladih za podizanje svesti drugih mladih o različitim problemima u društvu.

Najznačajnije iskustvo do sada doživela je kroz grupnu terapiju koju je prolazila sa ostalim volonterkama nakon prve obuke gde su jedna sa drugom delile lična iskustva nasilja i gde je naučila da svaka osoba sa sobom nosi određenu traumu i teška iskustva čak i kad se to spolja ne vidi. Bilo je i veoma teških poziva koji su je naučili da ne može uvek i svakom da pomogne naročito kada zakaže rad drugih relevantnih institucija.

Za Mašu je omladinski rad podrška, znanje, samoinicijativa i altruizam, a mladima bi poručila pre svega da ne trpe nasilje i da uvek postoji neko ko će da ih čuje, a da će aktivizmom u bilo kojoj oblasti umanjiti egocentrizam koji prirodno postoji u svima nama. Za one koje je njena priča posebno dodirnula i zainteresovala poručuje da se uskoro otvara i konkurs za nove volontere i volonterke u SOS Ženskom centru te da se jave ako žele i oni da učine ovaj svet boljim mestom za život.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad kao podrška mladima na razvojnog putu

Nikola Milošević, Zeleni ključ Niš

Nikola Milošević iz Niša veruje da omladinski rad upotpunjuje razvoj mladih ljudi i sprema ih za životne izazove.

Njegov omladinski aktivizam, kaže, počeo je davno, i u to vreme nije ni razmišljao o tome šta sve to za njega znači. Sada uviđa da je vrlo važno da je omladinski rad kvalitetan, da omladinski radnici i radnice budu kvalifikovani za taj višestruko važan posao i što je za njega ključno, da vole da se time bave.

Nikola je aktivan u Zelenom Ključu od svojih osnovnoškolskih dana. Na početku mu se dopala ideja da se u školi radi nešto novo i drugačije, aktivnosti i teme su mu bile zanimljive a pri tom se družio sa ostalom decom. Kasnije, kao srednjoškolac, sa nekolicinom svojih prijatelja i dalje je bio tu, da osmisle neku ideju i događaj, da učestvuju u ekološkim aktivnostima, da doprinosu širenju ekoloških ideja, i da budu u nekom smislu i vršnjački edukatori i promoteri ekološke misli ali i omladinskog aktivizma.

Nikola prepoznaje da su koristi od njegovog omladinskog aktivizma i učešća u programima omladinskog rada višestruke, kako za njega tako i za njegovu okolinu, prijatelje, za lokalnu zajednicu. Mnogo toga je saznao, naučio, iskusio je rad u timu, susretao se sa neočekivanim situacijama, sa odgovornošću, sticao životno iskustvo. Imao je priliku da se informiše i upozna sa radom mnogih institucija, upoznao mlade iz Niša i drugih gradova i država, posebno tokom međunarodnih volonterskih kampova koje su sprovodili. Mnogi Nikolini prijatelji postali su aktivniji jer ih je inspirisalo i pokrenulo njegovo angažovanje. Taj aktivizam im je doprineo da zajedno oforme svoj kreativni tim i da baveći se fotografijom ukazuju na aktuelne teme mladih i društva, pre svega u lokalnoj sredini. Nikola prepoznaje i da mu je omladinski rad doprineo da se profesionalno opredeli za studije u oblasti zaštite životne sredine, a da se fotografijom bavi kao svojim hobijem, a sve više i profesionalno.

Prema Nikoli, omladinski rad je za svaku mladu osobu poželjan i podjednako važan kao i obrazovanje, nastavne i slobodne aktivnosti van škole. Kaže da je značajno je da omladinski rad sprovode obučeni omladinski radnici, kako bi se osigurao kvalitet. Njegova poruka roditeljima i široj javnosti bila bi: Da prihvate značaj omladinskog rada za dobrobit mladih, da podrže svaku inicijativu koja zagovara važnost omladinskog rada i da svoju decu i mlade, podržavaju na razvojnog putu, bodreći ih da budu što aktivniji.

Nikolinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

OMLADINSKI
RADNICI/CE

Omladinski rad me pogodio kao Kupidonova strela i postao moja ljubav na prvi pogled. Ili prvu radionicu.

Filip Stanojević, Edukacioni centar Leskovac

Filip Stanojević se za omladinski rad zainteresovao u četvrtoj godini srednje škole, kada je bio učesnik obuke za vršnjačke edukatore Edukacionog centra iz Leskovca.

U tih nekoliko dana omladinski radnici su ga "razdrmali", izvukli iz zone komfora, naveli da preispita neke svoje stavove u koje je čvrsto verovao, da kritički razmišlja i motivisali ga da se pokrene i menja stvari na bolje u svom okruženju.

Omladinski rad ga je pogodio kao Kupidonova strela i postao njegova ljubav na prvi pogled. Ili na prvu radionicu.

Filip kaže da mu je učešće u programu omladinskog rada promenilo život na bolje i pružilo ono što nije imao u tom trenutku svog života. Pomoglo mu je da mnogo bolje upozna sebe, unapredi znanja i veštine, a sve je to naučio na neki za njega novi, kreativni, zanimljiv način, drugačiji od svega na šta je navikao. Naučio je da bolje raspolaze vremenom, planira na vreme svoje obaveze, prepoznaje šta je važno i bolje se organizuje. Unapredio je komunikaciju sa drugima, naučio da pažljivije sluša ljude oko sebe, da lakše izrazi svoje mišljenje i pomogne drugima da sagledaju priču iz više uglova. Imao je prilike da više puta nastupa pred drugima, pa je pobedio tremu i uvežbao da govori precizno i jasno, tako da za njega izlazak pred kamere ili veliku grupu ljudi više nije babaroga. Naučio je da ispunjava zadatke u timovima, što mu je korisno i u organizaciji ali i u porodici i sa prijateljima. Filip i dalje svakodnevno radi na sebi, a posebno se trudi da nauči da bolje upravlja konfliktima.

Ovo iskustvo ga je motivisalo da i sam postane omladinski lider i iz te uloge organizuje programe za mlade iz Leskovca. Najviše ga čini srećnim i ispunjenim to što kroz omladinski rad motiviše i pokreće mlade da prepoznaju probleme i potrebe u Leskovcu, da sami biraju teme, predlažu aktivnosti, menjaju se i menjaju svoju zajednicu na bolje.

Za Filipa je omladinski rad radost, zadovoljstvo, razvoj, podrška, društvo i pozitivno okruženje.

Filipovu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović.

Kada prepoznamo neku potrebu mladih s kojima radimo, prvo mi učimo i usavršavamo se na tu temu, pa tek onda razvijamo program omladinskog rada

Ivan Živković, Timočki omladinski centar, Zaječar

Ivan Živković je omladinski radnik koji, kako sam kaže, živi omladinski rad u Timočkom Omladinskom Centru u Zaječaru.

Ovim poslom se bavi već 10 godina, a „pelcer aktivizma“ zakačio je na prvom seminaru na kom je učestvovao još 2003. godine. Za rad sa mladima počeo je da se interesuje još tokom studija u Boru, gde je bio aktivan u studentskoj organizaciji.

Za Ivana je važno da bude odgovoran prema svom poslu, prema mladima sa kojima radi često i po više godina, ali i stvori odnos poverenja sa roditeljima i starateljima kako bi znali da su mladi bezbedni u svim aktivnostima.

Za sebe i svoj tim kaže da su rasli i razvijali se u skladu sa potrebama mladih iz lokalne zajednice, na šta je vrlo ponosan. Prema Ivanovim rečima, kada prepozna neku potrebu mladih s kojima radi, on prvo uči i usavršava se na tu temu, pa tek onda razvija program za mlade. Tako je kad su mladi prepoznali problem bezbednosti na

internetu, sa svojim timom organizovao dugoročne edukacije na ovu temu. Više godina sprovodi program koji za temu ima zdravlje i bezbednost mladih, jer su sami mladi inicirali ove teme. Kada je najveća potreba mladih bilo zapošljavanje, krenuli su da se bave ovom temom i kao kruna toga nastao je Prostor za POMAK, na koji je vrlo ponosan.

Najvažnije mu je kad se neka mlada osoba sa kojom je sprovodio omladinski rad nakon više godina vrati u Zaječar, poseti organizaciju i iz te perspektive kaže koliko joj je u stvari program omladinskog rada značio i i dalje znači u svakodnevnom životu i radu. Kada mlada osoba prepozna koliko joj je dugoročni program vršnjačke edukacije pomogao da danas bolje prodaje usisivače jer je razvila veštine dvosmerne komunikacije i nema strah od javnog nastupa. Ovakvi veliki mali pomaci su mu ujedno i najveća motivacija da se bavi omladinskim radom.

Ivanu je omladinski rad važan jer smatra da je neophodno da se briga o mladima ne svede samo na školu, već da oni imaju sistem podrške i priliku za lični rast i razvoj i u slobodno vreme. Svoju ulogu vidi u pružanju šansi i iskustava, resursa i saveta, ali i u razgovoru s mladima i prilagođavanju njima. Smatra da je nekad potrebno puno vremena da bismo postali svesni svih veština koje smo stekli kroz aktivnosti kao što su seckanje i lepljenje papira, pisanje pesme za 20 minuta ili neki grupni zadatak, ali da su te veštine koje smo stekli kroz neko iskustvo i najdragocenije za život.

Filipovu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović.

Omladinski rad je važan zato što pomaže lični i socijalni razvoj mladih i omogućava im da sazru i izgrade sebe kao ličnost

Snežana Zarev, Timočki omladinski centar, Zaječar

Snežana Zarev Zara se omladinskim radom bavi već 18 godina, a 2000. godinu pamti kao svoj početak u Omladini JAZAS-a Zaječar, gde je kao koordinatorka volontera prvi put uplovila u vode omladinskog rada. U narednim godinama je učestvovala u osnivanju Timočkog omladinskog centra gde i danas radi sa mladima i za mlade. Zara osmišljava i sprovodi razne aktivnosti za mlade u Zaječaru, pomaže im da kvalitetno provedu slobodno vreme, organizuje i drži radionice na temu zdravlja i bezbednosti, motiviše i podržava da budu aktivni i volontiraju, ali je svim ovim aktivnostima zajedničko jedno – prilagođene su potrebama mladih iz Zaječara i nastale su u saradnji sa njima.

Iste stvari koje su je od prvog dana motivisale da se bavi omladinskim radom „prže“ je i dalje, a to su na prvom mestu zadovoljstvo mladih koji su učestvovali u programima omladinskog rada kao i činjenica da su ti mladi ljudi sebe izgradili kao ličnosti upravo kroz volontiranje i učešće u aktivnostima koje je sprovodila. Važnost omladinskog rada za mlade vidi u tome što pomaže njihov lični i socijalni razvoj, tj njihovo sazrevanje, dok je njoj lično važan zato što joj omogućava da i dalje izgrađuje i unapređuje sebe.

Kada sretne bivše volontere i volonterke, a koji su danas na studijama ili rade, kaže da je najviše raduje kad joj kažu da su im ono što su naučili i veštine koje su stekli (poput javnog nastupa npr.) na obukama i radionicama puno pomogle da budu uspešniji na fakultetu ili da lakše nađu posao. Zato i kaže da omladinski rad doprinosi razvoju lokalne zajednice tako što se mladi sa kojima radi bore ne samo da njima bude dobro nego i da unaprede stvari u svojoj zajednici, umeju da se organizuju, da iznesu i brane sopstvene stavove bez straha da će biti kritikovani zbog toga. S druge strane, Zara misli da lokalna zajednica ne prepoznaje važnost i dobrobit omladinskog rada u dovoljnoj meri, ali i da postoje pozitivni primeri, kao što su škole sa kojima odlično sarađuje.

Omladinski rad je Zari doneo veliki broj poznanstava, ali i dobrih prijateljstava sa kolegama i kolegicama iz drugih organizacija. Naličnom planu najdragocenije joj je stečeno iskustvo pomoću kog savladava životne prepreke. Ono što svakako nije očekivala ali joj je bavljenje omladinskim radom ipak donelo jeste stres. Najvažnija podrška joj je mlada koleginica sa kojom radi, a koja je nekada bila jedna od učesnica programa koji je Zara sprovodila.

Motivacija, mladi, sigurno okruženje, podrška i sigurnost Zaru najčešće asociraju na omladinski rad pa otuda i njena poruka mladima da se što više uključuju u programe organizacija jer će ih to ojačati na način da znaju kako da brane svoje stavove i mišljenje ali i da budu podrška drugima.

Filipovu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović.

Omladinski rad mi je dao jedan životni „prtljag“ koji nosim svuda sa sobom, a koji smatram jako dobrim!

Aleksandar Trudić, Organizacija kreativnog okupljanja Beograd

Aleksandar Trudić se omladinskim radom bavi više od 10 godina.

Kao sociologa najviše ga je privukao taj spoj primenjene psihologije, sociologije i pedagogije, ali i profesionalnosti i neformalnosti koje se u omladinskom radu prepliću i čine ga istovremeno nepredvidivim i uzbudljivim. Iz njegovog ugla omladinski rad podrazumeva ne samo odnos sa mladom osobom koji jeste ključan, nego i sa lokalnom zajednicom, sa roditeljima odnosno starateljima mladih, sa organizacijom u kojoj sprovodite omladinski rad i slično.

Kako je i sam nekada bio korisnik programa omladinskog rada, ne može, a da se i dan danas ne stavi u cipele mladih i posmatra svet iz te perspektive jer je on sam kroz omladinski rad dobio i jasniju viziju čime želi da se bavi u životu, ali je i stekao jedan specifičan životni „prtljag“ koji nosi svuda sa sobom, a za koji smatra da je jako dobar. Iznenadilo ga je koliko je kroz ovu profesiju razvio spoznaju o samom sebi, koliko konstantno iznova upoznaje sebe i koliko je postao hiper osetljiv na društvenu nepravdu. Ipak ono što izdvaja kao najdragocenije, kroz omladinski rad je dobio prijateljstva, znanje, iskustvo i jednu novu perspektivu posmatranja sveta oko sebe.

Aleksandar smatra da omladinskim radom najviše može da doprinese lokalnoj zajednici jer osnažujući mlade, stvara ljude koji postaju aktivni članovi društva doprinoseći na taj način razvoju istog. Svojim najvećim uspehom smatra mlade koji su bili u programima omladinskog rada, a koji postaju zadovoljne, srećne, ispunjene ličnosti čime god da se bave, gde god da se nalaze i šta god da rade. S druge strane, činjenicu da je kao omladinski radnik često prva osoba kojoj će se mlada osoba otvoriti i poveriti pre nego roditeljima, nastavnicima ili čak vršnjacima, smatra jednim od najvećih izazova u ovom poslu jer odnos koji mlada osoba ima sa omladinskim radnikom ili radnicom, ona nema ni sa kim drugim.

Aleksandar bi svima poručio da je omladinski rad proces koji nije jednosmeran nego višesmeran i da svi treba da imaju u vidu da je nemerljivo ono što možemo od mladih da naučimo.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad mlade uvek stavlja na prvo mesto

Jelena Mitrović, Bečejsko udruženje mladih, Bečej

Jelena Mitrović uključena je u brojne programe omladinskog rada od 2012. godine, a radi kao omladinska liderka poslednje dve i po godine.

Omladinski rad pomogao joj je da se izbori sa anksioznošću, da nauči nove stvari i odluči čime želi da se bavi u životu, kao i da razbije svoje predrasude i stekne samopouzdanje. Jelena smatra da omladinski rad mladima pruža priliku da spoznaju i saznaju dosta toga o sebi, da steknu slobodu, ali i dobiju podršku ukoliko im je potrebna.

Na početku izazov joj je predstavljao rad sa mladima koje je znala od ranije, dok joj je danas najteže da kontroliše svoju empatiju prilikom rada sa mladima koji su u teškim situacijama, poput migranata ili mladih iz socijalno ugroženih porodica. Svojim najvećim uspehom smatra to što je uspela da motiviše veliki broj mladih iz svoje okoline da se aktiviraju u programima omladinskog rada i učine nešto za sebe i svoju lokalnu zajednicu. Jelena veruje da lokalnoj zajednici najviše doprinosi kroz sprovođenje omladinske politike i pokretanje inicijativa, za šta je uvek raspoložena. Mladima takođe, najviše pomaže putem omladinske politike, ali i kroz motivisanje i prenošenje znanja koje je do sada stekla na polju omladinskog rada. Na ličnom planu, baveći se radom sa mladima, stekla je slobodu, nove prijatelje i iskustva, znanja i veštine, koje smatra nezamenljivim i izuzetno važnim za njen razvoj.

Jelena navodi da je omladinski rad veoma važan zato što postepeno i kontinuirano prati razvoj mladih osoba i zato što ih uvek stavlja na prvo mesto, kao i zbog toga što su omladinski radnici i radnice uvek tu da pruže podršku i usmeravanje mladima.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Svaka mlada osoba, ne samo da treba, nego i zaslužuje da iskusi omladinski rad u svom životu.

Aleksa Savić, BalkanIDEA Novi Sad

Aleksa Savić bavi se omladinskim radom nepune tri godine. Svojih početaka i danas se rado priseća, pomagao je u koordinaciji volontera u BalkanIDEA Novi Sad, dok je istovremeno i volontirao u programu „Lokomotiva“.

Najveće prednosti omladinskog rada vidi u tome što svaka mlada osoba ima pravo da iznese svoje mišljenje bez straha da će biti ismejana i što se mladi podstiču da samostalno donose odluke, te u tome što je mladima omogućena podrška u sprovođenju sopstvenih ideja i namera. Kao najveći izazov sa kojim se susreo do sada navodi to što je omladinski radnik mladima, ali i starijima od sebe što zahteva od njega da bude upoznat sa izazovima koje sa sobom nose obe uzrasne kategorije.

Svojim uspehom smatra uspehe mladih sa kojima radi, posebno onda kada zna da je on tome doprineo savetima, prenošenjem znanja ili usmeravanjem. Najsrećniji je kada čuje da njegov rad polako, ali

efikasno deluje. Ponosan je kada podstakne mlade da pružaju podršku jedni drugima i na taj način napreduju i grade samopouzdanje. Aleksa veruje da je najveći i najvidljiviji doprinos lokalnoj zajednici ostvario učešćem u programu „Lokomotiva“, gde je prvo bio volonter, a danas je koordinator.

Baveći se omladinskim radom Aleksa je naučio da prepoznaje i prihvata i svoje nedostatke. Osim toga, shvatio je i da su sve neprijatnosti i prepreke ustvari izazovi kojima može da se suprotstavi, ali ne na prkosan, već na dostojanstven način kojim će pokazati kako je on taj koji želi da podstiče promene na bolje i stvara okruženje u kojem će se mladi osećati sigurno i imati priliku za napredak. Kroz omladinski rad shvatio je da je u redu nešto ne znati ili pogrešiti, jer se ukoliko postoji volja, sve može naučiti i uvežbati.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad je ključni alat za unapređenje lokalnih zajednica

Vladimir Budalić Buđa, Pokret gorana Vojvodine, Sremski Karlovci

Vladimir Budalić Buđa omladinski rad vidi kao jedan od osnovnih alata za menjanje društva.

Kaže da uloga omladinskih radnika nije da pruže pravac mladima, već da podstaknu kritičko razmišljanje i svesno odlučivanje; da omoguće alate i daju prostor mladima da razumeju svoje ciljeve i kapacitete, steknu svest o lokalnoj zajednici i važnosti svog doprinosa. Kad se to desi, šta god da izaberu je dobro i za njih i za okruženje.

Buđa kaže da se kad je počeo da se bavi omladinskim radom za njega poklopilo lepo i korisno, istinska motivacija da menja društvo i ono što ga suštinski interesuje i u čemu uživa, rad sa mladima. Kad priča o omladinskom radu, za njega je lokalna zajednica neraskidiv pojam, jer iz ovakvih programa izlaze mladi koji znaju šta žele i kako da dođu do toga, mladi koji žele da ostanu ili se vrate u svoju lokalnu sredinu jer imaju prostora da sprovedu svoje ideje. Program omladinskog rada vidi kao sponu između lokalne samouprave i

mladih, zato što omogućava mladima da pronađu informacije duboko zakopane po arhivama, internet portalima i ostalim crnim rupama, osnažuje ih da učestvuju u procesima donošenja lokalnih politika, daju svoj doprinos razvoju mesta u kom žive.

Kaže da bez aktivnih mladih lokalne zajednice ne mogu da budu održive, jer ako se niko ne bavi razvojem mladima i ne pruža im priliku da iskoriste svoje najagilnije godine, stvara se struktura ljudi koji ne znaju kako da doprinesu, pa ili odlaze iz svoje zajednice ili ostaju u njoj kao potpuno pasivni građani.

Buđa je omladinski radnik u organizaciji Pokret gorana Vojvodine u Sremskim Karlovcima, mestu gde živi samo 1700 mladih ljudi. U mestu iz kog većina mladih odlazi u Novi Sad i tamo pronalazi svoja interesovanja, izazovno je kreirati dugoročni program i ovaj proces često zahteva kombinaciju strpljenja i pozivanja, motivisanja, povlačenja za rukav. Nakon nekog vremena, kada se sistem postavi kako valja i mladi prepoznaju gde dolaze i zašto su aktivni, razumeju zašto im je program potreban i koristan, sav trud se isplati. Sprovesti uspešan razvojni program za mlade u ovako malom mestu Buđa smatra za najveći izazov, ali podvlači i kao najveći uspeh u svom radu. Najviše mu znači kada mlada osoba prepozna i podeli da su joj iskustva iz programa pomogla da nešto postigne, napreduje, dostigne neki cilj.

Pored toga što ga ispunjava profesionalno, Buđa kaže da mu je omladinski rad doneo puno toga i na ličnom nivou. Kroz mentorisanje mladih uspeo je da bolje razume sebe i svoje postupke iz prošlosti. Ovaj posao mu stalno daje dodatnu motivaciju i energiju da se bavi pozitivnim promenama u društvu.

Stekao je, kako sam kaže, i puno „dosadnog“ znanja i veština koje su mu neophodne za ovaj posao a često se smatraju za manje važne i zanemaruju: od upravljanja projektima i finansijama do sitnih popravki i kreativnih „uradi sam“ rešenja za svakodnevne situacije. Važno mu je to što svakodnevno puno uči i radi na sebi, jer je svrha omladinskog rada da bude vođen potrebama mladih. Kaže da ovo često podrazumeva izlazak iz naše zone komfora kao omladinskih radnika kako bismo napravili prostor za mlade i program u kom će učiti ono što ih stvarno interesuje, a jedino ovakav program suštinski ima smisla.

Buđinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Iz rada sa svakom novom grupom uvek izađem bogatija i kao ličnost i kao omladinska radnica

Bojana Stojković, Centar E8 Vranje

Od svoje 16. godine, kada je postala volonterka, Bojana Stojković neprestano istražuje omladinski rad i neformalno obrazovanje.

Kao koordinatorka volontera a potom omladinska radnica, ona već šesnaest godina radi sa mladima koji u Centar E8 u Vranju dolaze sa različitim interesovanjima, problemima i potrebama. U svom radu je fokusirana na lični i socijalni razvoj pojedinca i grupe, a smatra da omladinski rad mladima pruža odličnu priliku za učenje, razmenu iskustava i razvoj kritičkog mišljenja.

Za Bojanu fizičke granice ne postoje i ne dopada joj se kada ljudi imaju granice u svojoj glavi, te zato vidi različitost kao pokretača ideja i smatra da mladi imaju energiju i da ih treba podržati. Rad sa mladima različite nacionalnosti, seksualnog, političkog i verskog opredeljenja, koji dolaze iz različitih društvenih grupa, za nju je predstavljao izazov kojeg se uvek rado prihvatila i iz kojeg je izašla bogatija i kao ličnost i kao omladinska radnica. Jedan od najvećih izazova bio joj je

rad sa grupom od 20 mladića, različitih stavova i pogleda na život, ali kada ih je videla kako su se posle izvesnog vremena skapirali, počeli da se druže i funkcionišu kao tim, znala je da je to i jedan od njenih većih uspeha u omladinskom radu.

Izazovno je ići u korak sa mladima, pratiti ih, pratiti njihovu komunikaciju i interesovanja, kaže Bojana i dodaje da zahvaljujući ovom poslu nijednog trenutka nije prestala da se razvija, uči, sluša potrebe mladih... Svoj doprinos lokalnoj zajednici ona vidi u činjenici da su mladi sa kojima radi motivisani da budu prenosioci znanja i informacija, pokretači promena željni da se aktivno uključe u donošenje odluka, a da pritom i znaju kako i na koji način da to efikasno urade. To je raduje podjednako kao i kad mladi sami prepoznaju važnost svog angažovanja za dalji razvoj na ličnom i profesionalnom planu.

Da će sebe pronaći i ostvariti u omladinskom radu Bojana je znala još kao tinejdžerka, ali ono što je sasvim neočekivano došlo uz to jesu putovanja, nova poznanstva i prilika da neko vreme živi i radi u Portugalu. Radoznalost, kreativnost, istraživanje, mladi, aktivizam i multikulturalizam joj zato prvo padnu na pamet kada se pomene omladinski rad.

Prema Bojaninim rečima, omladinski programi su podjednako važni i za mlade i za zajednicu u kojoj žive jer mladima pružaju šansu da uče, rastu i razvijaju se, razmenjuju iskustva, ali i da se izbore da se glas mladih čuje.

Bojaninu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Omladinski rad je odgovor.

Igor Stojilović, Centar za omladinski rad Novi Sad

Igor veruje da je omladinski rad važan zato što predstavlja sistemsku podršku koja u fokus stavlja mlade, pruža im priliku da razvijaju kritičko mišljenje i prepušta im da sami učestvuju u kreiranju sveta u kojem će živeti.

Za njega omladinski rad je životni stil koji sa sobom nosi određene vrednosti, a ne samo profesija.

Izazov mu je bio da prihvati da ne može uvek pozitivno da utiče na mlade i njihove izbore, da mladi odlaze i dolaze, da se ne zadržavaju uvek u omladinskom radu, ali je vremenom shvatio da svi mladi sa kojima radi znaju da su im vrata uvek otvorena i da mogu da se vrate, kao i da mogu da donose sopstvene odluke koje on treba da prihvati i razume.

Svojim uspehom smatra to što je svakog dana omladinski radnik, što uopšte ima čast, privilegiju i zadovoljstvo da radi ono što voli, kao i to što su njegov rad, trud i kompetencije prepoznati. Veruje da sve što radi doprinosi zajednici u kojoj živi i sebe doživljava kao resurs lokalne zajednice. Rado se odaziva pozivima da pomogne i učestvuje u organizaciji ili kreiranju različitih dešavanja. Smatra da je doprinos lokalnoj zajednici veoma važan, jer to što sejemo, to će i da raste.

Kroz bavljenje omladinskim radom, dobio je priliku za napredak, izgradio je samopouzdanje i naučio kako da reaguje u različitim situacijama, što je prevazišlo sva njegova očekivanja. Igor je odabrao da se bavi omladinskim radom, jer ima nezadrživu potrebu da učestvuje u izgradnji ličnosti mladih, pa se zato uvek iznova obraduje kada prepozna nivo napretka kod mladih sa kojima radi.

Kada bi ga neko pitao šta je uopšte omladinski rad, Igor bi rekao da je to za njega svet u kojem je prihvaćen takav kakav jeste, sa svim svojim uspesima, ali i greškama, da je to rešenje i prilika koju svi mladi treba da dobiju.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Mladi su pokretači promena u svakom društvu, a omladinski rad ih priprema za tu ulogu!

Jelena Milanović, Omladina JAZAS-a Kragujevac

Razvoj, iskustvo, inicijativa, prijateljstvo, zabava, mobilnost, promišljanje i inovativnost samo su neki od pojmova koji Jelenu Milanović, omladinsku radnicu u Omladini JAZAS-a Kragujevac asociraju na omladinski rad.

Za nju je to takođe i životni sastojak koji postavlja nove izazove, koji harmonizuje i inspiriše, pa zato omladinski rad vidi kao svojevrstan „lepak“ koji povezuje različite stvari.

U svet neformalnog obrazovanja je ušla još pre deset godina kada se pridružila Omladini JAZAS-a Kragujevac i postala volonterka, potom vršnjačka edukatorka, a zatim i koordinatorka volontera. Od 2013. godine se u organizaciji bavi kreiranjem i sprovođenjem programa omladinskog rada, a kako je rad organizacije usmeren na prevenciju HIV infekcije i polno prenosivih bolesti, te na pitanja reproduktivnog zdravlja i prava mladih, imala je prilike da se bavi i klupskim i omladinskim radom na ulici tj. izmeštenim omladinskim radom.

Kao mlada, Jelena je unapred pažljivo i detaljno planirala svoj životni put, u smislu da će završiti školu, potom fakultet, naći dobar posao i sl. Ipak, omladinski rad je uneo velike promene u njen život jer joj je pomogao da započne sa preispitivanjem nekih stvari koje je uzimala zdravo za gotovo, da shvati šta zaista želi u životu, da ukapira kako može da postigne više i da treba uživati u trenutku. Važnost omladinskog rada Jelena prepoznaje baš u tome što on pruža mogućnost mladima da steknu veštine i znanja koja im formalno obrazovanje ne pruža, a pre svega da preispituju sopstvene stavove i vrednosti i razviju kritičko mišljenje prema ponuđenim rešenjima.

U radu sa mladima često preispituje sebe i pokušava da prevaziđe sopstvene granice unutar kojih se oseća komotno, jer smatra da tek kad izađemo van tih granica ulazimo u zonu učenja i otkrivamo nove stvari. Upravo zato Jelena smatra uspehom kada vidi da mlade osobe s kojima je radila imaju svoj stav, žele da pitaju, smišljaju rešenja i nude odgovore na različita društvena pitanja u svojoj zajednici. Prema njenim rečima, uspehe meri malim stvarima i prepoznaje ih u spremnosti mladih da krenu u nove avanture, da brane svoje stavove pred drugima, suprotstave se lošim stvarima i odlukama...

Pored mnoštva prilika za lično usavršavanje i sticanje iskustava, omladinski rad je Jeleni doneo istinska, duboka prijateljstva i ljude na koje uvek može da računa kada joj je potrebna podrška i na privatnom i na poslovnom planu. Po njenom mišljenju, mladi su pokretači promena u svakom društvu, a omladinski rad ih priprema za tu ulogu i zato je on važan.

Jeleninu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Omladinski rad mi je dao infuziju samopouzdanja i optimizma i okružio me strava ljudima

OMLADINSKI RAD MI JE DAO INFUZIJU SAMOPOUZDANJA I OPTIMIZMA
I OKRUŽIO ME STRAVA LJUDIMA
NIKOLA VELJKOVIĆ
CONNECTING, PANČEVO

Nikola Veljković, Connecting Pančevo

Nikola Veljković kaže da većinu najboljih stvari koje su mu se desile u životu nije sam tražio, već su one pronašle njega. Tako je bilo i sa ulaskom u svet omladinskog rada.

Nikola se bavio muzikom 12 godina. Pored toga što mu je muzika bila antistres terapija služila je i kao alat za prenošenje poruka, za priču o vrednostima koje su njemu bile bitne poput optimizma, prijateljstva, poštovanja, pravde, ljubavi... Nakon što je diplomirao nastavio je isto to da radi i kroz video produkciju. Bilo mu je važno da kroz različite kanale otvara važne teme i prenosi poruke. I onda se desila magija. Sarađivao je sa udruženjem Connecting iz Pančeva na jednom od projekata koji je podrazumevao izradu društveno odgovornih videa o mladima, nakon toga se priključio organizaciji, a kasnije kao član udruženja učestvovao na NAPOR-ovoj obuci za omladinske lidere.

Tada se prvi put susreo sa omladinskim radom i neformalnim obrazovanjem i kaže da ga je to iskustvo

mного unapredilo i na ličnom i na profesionalnom nivou. Otkrio je svet koji je zasnovan na vrednostima. Svet u kome svako može da iznese svoje mišljenje i svačije mišljenje je podjednako važno. Najviše od svega prijalo mu je to kako se program prilagođava njemu i njegovim potrebama. Bio je reper, buntovnik koga malo ko razume, a onda se sve promenilo...Uključivanjem u program omladinskog rada stekao je nova znanja i veštine, dobio „infuziju“ samopouzdanja i optimizma i, nešto što mu je posebno važno, okružio se strava ljudima. Nikola kaže da se kada oko sebe imate ljude koji vas razumeju, koji su puni ideja i želje da pokreću pozitivne promene, kvalitet vašeg života drastično povećava.

Za Nikolu je omladinski rad kreiranje okruženja u kom mladi mogu da se razvijaju na pravi način. To podrazumeva razumevanje potreba mladih, pružanje adekvatne podrške koja je u skladu sa tim potrebama i omogućavanje prilika za mlade da bolje razumeju sebe i svet oko sebe. U omladinskom radu mu se najviše sviđa to što je fleksibilan, direktno odgovara na konkretne probleme i izazove grupa ili pojedinaca i koristi potencijal koji mladi nose u sebi. Ne nudi rešenja mladima, već ih podstiče i osnažuje da sami proizvode i pronalaze rešenja.

Na pitanje zašto je, nakon učestvovanja u programu omladinskog rada, rešio da se i sam njime bavi, Nikola odgovara da veruje u to da ovaj svet može biti bolje mesto i ima jaku potrebu da da svoj doprinos. Veoma mu je važno da ono što radi ima neku svrhu i vrednost i da na taj način ostvaruje nekakav pozitivan uticaj na zajednicu, pojedince ili okruženje u kom živi. Upravo mu omladinski rad pruža priliku za tako nešto.

“Prelepo je kada se na aktivnostima koje organizujete pojavi veliki broj mladih, kada uvidite njihove potencijale i neverovatnu količinu moći koju nose u sebi i gledate kako kroz program koji ste za njih kreirali rastu, razvijaju se i preuzimaju odgovornost. Najlepše što mi se desilo je kada mi mladi kažu da je program omladinskog rada kroz koji su prošli, a koji sam ja fasilitirao zaslužen za to što su oni tu gde jesu. Kada vidim da su zadovoljni sobom, da rade super stvari i uživaju u tome jako sam ponosan na njih” – kaže Nikola.

Kako na mladima svet ostaje i uvek će ostajati, svoje bavljenje omladinskim radom Nikola doživljava kao ulaganje u bolju budućnost. Zamislite mlade koji su proaktivni, koji smeju da iznesu svoje mišljenje, a cene tuđe, koji priznaju kada pogreše i uče na greškama, koji se razumeju i poštuju razlike, koji se smeju i znaju da nasmeju druge... Strava, zar ne?

Nikolinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

**Nikola Dobrijević, Centar za kulturu i obrazovanje
Sonta**

The image shows a man standing next to a whiteboard titled "Diskriminacija" (Discrimination). The whiteboard lists various groups and concepts, including "seksualna orijentacija", "rasa", "nejednake šanse", "marginalizovane grupe", "Sjeverna i Južna Afrika", "prezasićeni stereotipi", "boja kože", "na cionizmu", "klasni", "pol", "religija", "vost", "diskriminacija", "Selo grad", "sposobnost", and "većina". The man is wearing a black t-shirt with "CLASSIC NEVER DIES" and a graphic of sneakers, and light blue jeans. He is holding a small object in his right hand and a microphone in his left hand.

NIKOLA DOBRITEVIĆ

Kroz omladinski rad naučio je mnogo toga, od prava i ekonomije do komunikacijskih i različitih drugih vještina i znanja, a na ličnom planu dobio je više samopouzdanja i neverovatna iskustva. Sve ovo, kaže, nije planirao, ali mu se desilo i stoga smatra da je jako važno da dopremo do mladih, do njihovih roditelja i do donosioca odluka pre svega na lokalnu, ali i da multipliciramo znanja iz ove oblasti kako bi se omladinski rad sprovodio i promovisao u većoj meri.

30

Omladinski rad kao borba za vrednosti koje treba čuvati i negovati na čitavoj planeti

Milorad Mladenović, Edukacioni centar Leskovac

Za Milorada Mladenovića iz Leskovca, ideja da svaka mlada osoba pored toga što u toku svog života ima učiteljicu/lja, ima i svoju omladinsku radnicu/ka, ukazuje na to da postoji društvena svest koja se ogleda u prepoznavanju potrebe da je mladima neophodna kontinuirana podrška i da se za ovaj proces treba boriti.

Milorad se omladinskim radom bavi već dve decenije pa se s vremenom menjala i njegova motivacija. Svoj elan pothranjuje iz dva izvora: porodičnog - iz svoje dece i društvenog - od mladih iz svog okruženja. Radom sa mladima je počeo da se bavi spontano, iz potrebe da se što manje udalji od, kako sam kaže, potencijalno najprogresivnije snage društva i ostane deo pozitivnih promena. Danas, motivaciju nalazi u borbi za vrednosti koje treba negovati i braniti, a upravo na njima je omladinski rad i baziran. Milorada su „podesnela“ Evropa i sve glasnjiji urlici desničarskih elita koji se razležu kontinentom, ponovo trgnuli iz učmalosti u koju se lako zapada i dali mu dodatnu motivaciju. Smatra da

Evropa, koja predstavlja najpoželjniju i najbezbedniju destinaciju za sve koji se smatraju i osećaju diskriminisanim i obespravljenim, nažalost počinje da se pretvara u zatvor, pa ga to danas ponovo inspiriše da se boreći se za svaku mladu osobu pojedinačno zajedno sa kolegama i kolegicama izbori za vrednosti koje treba čuvati i negovati na čitavoj planeti, a ne samo u Evropi.

Kako najveću motivaciju pronalazi u borbi za vrednosti, za Milorada su i najveći izazovi uvek ležali u sukobu vrednosnih stavova. Kaže da je njemu poražavajuće, ali i uvek inspirativno pokušavati iznova i iznova ispravljati krive drine koje su u glavama mladih ljudi, u formi stereotipa i predrasuda, ostavljali roditelji, društvo ali i institucije... Najteže mu je prihvatiti činjenicu da ponekad njegov i rad njegovih koleginica i kolega, kao gumicom obriše neki prosvetni radnik koji uliva poverenje mladima a vrednosno je dijametralno na suprotnom stanovištu u odnosu na postulate omladinskog rada.

Milorad prepoznaje omladinski rad koji sprovodi u Edukacionom centru u Leskovcu kao proces koji značajno doprinosi i mladima i lokalnoj zajednici. Proces koji pokazuje promene na bolje. Kada je 2001. počeo sa svojim kolegama sa promocijom uključivanja mladih u procese donošenja odluka od javnog značaja nije ni slutio da će podrška formiranju učeničkih parlamenta u leskovačkim školama biti pilot koji će se proširiti na celu zemlju i postati institucionalna praksa koja i danas živi. Kao jedan od svojih najvećih uspeha prepoznaje uključivanje učeničkih parlamenata u Zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju.

Omladinski rad mu je doneo mnogo spoznaje i samospoznaje... predivne trenutke promišljanja i prosuđivanja o važnim i društvenim signalima ali i individualnim porukama. Milorad kaže da ponekad ima osećaj da ga sve ovo poput neke morske struje povremeno odnese na pučinu koja je tako daleko od obala da je nemoguće plivati nazad pa se pita je li omladinski rad celoživotna zamka u koju je upao ili samo faza u kojoj je skoro dvadeset godina. Faza ili ne, mi bismo dodali da su upravo nepresušna energija i entuzijazam omladinskih radnica i radnika jedan od ključnih elemenata razvoja društva.

Miloradovu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Omladinski rad je nesebično davanje sebe drugima

Strahinja Tijanić, Omladina JAZAS-a Novi Sad

Strahinjina motivacija za rad sa mladima bila je želja da promeni nešto na bolje i da stvori sigurnije okruženje za mlade.

Trudi se da bude uzor mladima sa kojima radi. Kroz sopstveni primer pokušava da ih nauči da je u redu i da pogreše, pošto se te greške mogu ispraviti i iskoristiti kao motivacija za dalji napredak i lični razvoj.

Najveći izazov za njega je da uvek bude u toku sa onim što je kod mladih aktuelno i da te teme predstavi na njima zanimljiv način. Svaki put kada pomogne mladoj osobi i kada je usmeri kako bi donela bolju i bezbedniju odluku, Strahinja se oseća uspešno i veruje da onim što radi zaista menja svoju okolinu na bolje.

Lokalnoj zajednici najviše doprinosi kroz vršnjačku edukaciju, kao i kroz podršku koju zajedno sa svojim timom pruža HIV pozitivnim osobama, za koje veruje da su često marginalizovane. Omladinski rad doneo mu je dosta toga, ali izdvojio bi veliku odgovornost koju rad sa mladima nosi sa sobom. Osim toga, stekao je i mnoštvo

novih prijatelja i dobio šansu da radi na svom ličnom razvoju.

Veoma mu je drago što je kroz bavljenje omladinskim radom naučio da nesebično daje sebe drugima. Veruje da to mladi primećuju, pa da i to može da ih privuče omladinskom radu. Strahinja misli da je omladinski rad veoma značajan, da sve kreće od nas samih i da svako od nas treba da bude promena koju želi da vidi u svetu.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

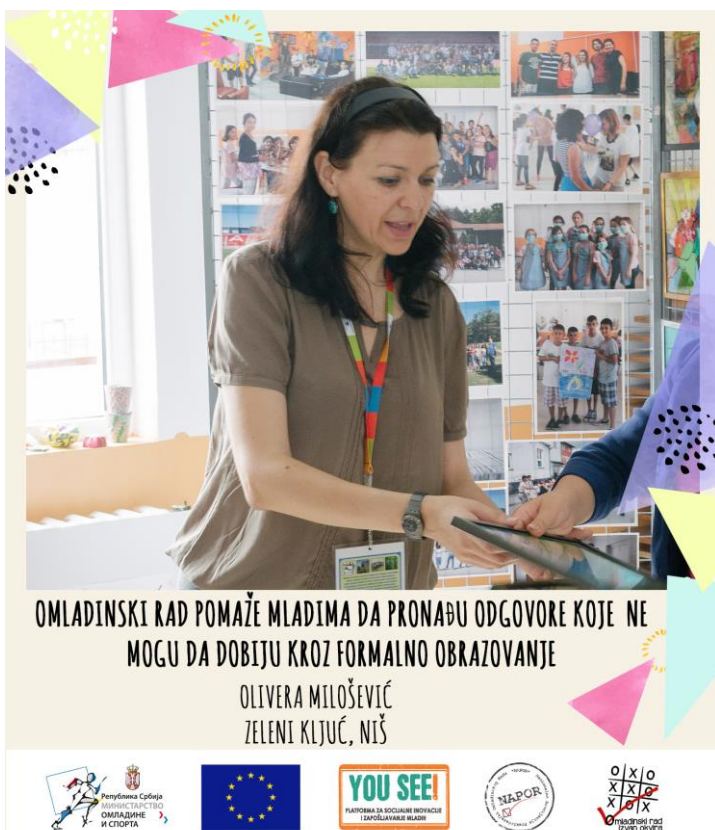
Omladinski rad pomaže mladima da pronađu odgovore koje ne mogu da dobiju kroz formalno obrazovanje

Olivera Milošević, Zeleni ključ Niš

Olivera se već više od 15 godina bavi mladima iako joj to nije bilo primarno u fokusu već zaštita životne sredine što joj je i struka, ali vrlo brzo je shvatila da njen rad bez mladih ne bi imao smisla jer u njima leži energija, ideja i inicijativa.

Za Oliveru je omladinski rad odmah sledeći nivo obrazovanja do formalnog po važnosti i značaju, ali smatra da naše društvo još toga nije svesno, a ni mladi. Iako se organizacija Zeleni ključ već dugo bavi mladima, svoj rad su tek pojavom NAPOR-a i sličnih mreža počeli da imenuju, standardizuju i rade na unapređenju kvaliteta što je i razlog zašto smatra da je dobro da ovakve mreže postoje.

Prema Oliverinim rečima, mladi znaju da prepoznaju energiju sličnu njihovoj - kada se postavimo u istu ravan sa njima i kada smo spremni da ih slušamo, to je prilika i da ih motivišemo da se uključe. Ipak, to je nekad i najveći izazov. U vremenu gde mladi imaju širok spektar

moгуćnosti, веће су и шансе да одaberу поgrešan put i često, prema njenom mišljenju, biraju nešto što izgleda primamljivo i zabavno ne razmišljajući koliko je to korisno. Zato, kao neko ko širi ekološku ideju i bavi se ozbiljnim temama, mora da bude što kreativnija kako bi podstakla mlade da se uključe u aktivnosti organizacije. Kroz programe omladinskog rada u Zelenom ključu, mladi dobiju šansu i mogućnost da budu aktivniji, da se sretnu sa mladim ljudima koji misle slično, da se bave ozbiljnim temama na zanimljiv način i da stvaraju pozitivne promene u društvu. Mnoge je, kaže, upravo taj aktivizam usmerio da upišu zaštitu životne sredine, postanu aktivni članovi Zelenog ključa, da budu mobilniji i glasniji u težnji da se njihov glas čuje pa i da sami počnu da sprovode omladinski rad. Zbog svega toga, ona mladima i posle 15 godina rada pristupa sa istim žarom i energijom što smatra i svojim najvećim uspehom.

Kroz omladinski rad, Olivera je najviše učila upravo od mladih. Naučila je da sluša, da prihvata različitosti i posebnu perspektivu iz koje mladi posmatraju svet. Omladinski rad je čini boljom osobom, tolerantnija je i spremnija, a sa lepšom i jačom energijom. Na jedan drugačiji, ali pravi način, kroz omladinski rad pomaže mladima da se bolje snadju u životu i da se bolje nose sa izazovima. Pomaže im da nađu odgovore koje ne mogu da dobiju kroz formalno obrazovanje.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Ličnim razvojem do razvoja zajednice

Duško Krstić, CEGRAD Obrenovac

Duško Krstić program omladinskog rada sprovodi u organizaciji CeGraD u Obrenovcu.

Za Duška briga o mladima ne podrazumeva izmeštanje Save i Kolubare ili rušenje cele glavne ulice u Obrenovcu da bi se napravio omladinski centar, već stvaranje ambijenta i atmosfere u kojoj su mladi prioritet, u kojoj se mladima daje više prilika, prostora, podsticaja i podrške.

Duškov moto u omladinskom radu je ličnim razvojem do razvoja zajednice. Prepoznaje da je Srbiji i lokalnoj zajednici u kojoj radi, Obrenovcu, potreban razvoj, a za razvoj je potrebno znanje. Ko će nam najpre doneti nova znanja, novu energiju, ko će nam najlakše i najbrže biti novi resurs i obezbediti neophodan kapacitet, ako ne mladi? Onaj ko podržava mlade, podržava i sopstveni razvoj. Podrška mladim ljudima za Duška znači podršku njihovom razvoju. Lični razvoj mladih ljudi dovodi i do razvoja zajednica u kojima žive ili u kojima su živeli.

Samo onaj ko je glasan dok je mlad, ko na vreme preuzme odgovornost za sopstvenu budućnost, ko nije uspavan, samo on će napraviti promenu. Zadatak omladinskih radnika i radnica je da stvori ambijent koji podržava što više mladih da budu takvi, kaže Duško. „Naš zadatak bi trebalo da bude da probudimo uspavane i da gradimo naš Obrenovac, kao zajednicu glasnih i aktivnih građana. Da pružimo podršku mladima koji na vreme, za vreme školovanja rade na sebi, kako bi sutra na tržištu rada bili kadriji i konkurentniji. Kako bi na vreme naučili da obrazovanje nije nešto što se završava i da sa završenim formalnim obrazovanjem učenje tek počinje“.

Kao najveći izazov u svom radu, Duško prepoznaje pitanje kako naučiti da uvek razumemo mlade. U periodu istraživanja, preispitivanja, radoznalosti, pritiska vršnjaka i susretanja sa različitim rizicima, najvažnija uloga omladinskih radnika je razumeti mlade. Jedino tad možemo da budemo potpuno prisutni i pružimo podršku i podsticaj. Duško veruje da je naučio da koliko god da je neko star, ne bi trebalo da zaboravi šta mu je bilo važno kada je bio mlad, ali i da razume da će nekim drugim mladim ljudima biti važno nešto drugo.

Omladinski rad Dušku je dao priliku za razvoj, za koju kaže da je najvažnija prilika u životu. Poručio bi onima koji odlučuju o pitanjima koja utiču ili će uticati na život mladih ljudi da ih slušaju, čuju, shvate i izađu im u susret.

Duškovu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Mladi su promena koja nam je potrebna

Ivana Barać, Somborski edukativni centar

Ivanin prvi susret sa omladinskim radom bio je kroz Školu dobre volje, program podrške deci u učenju.

Kao volonterka, a kasnije i koordinatorka ovog programa shvatila je koliko je rad sa mladima ispunjava i kako je upravo to nešto čime u budućnosti želi da se bavi. Veruje da je omladinski rad važan zato što mladima daje priliku da iskažu svoje potrebe i interesovanja, da budu primećeni i da se njihov glas čuje. Kroz bavljenje omladinskim radom imala je priliku da čuje različite životne priče, da radi sa mladima različitih uzrasta, interesovanja i želja, da pruži podršku onima kojima je neophodna, ali i da posmatra sa strane kako mladi jedni drugima pomažu. Iz svega ovoga, Ivana je naučila da bolje sluša, da prihvati da neke stvari ne može da promeni i da se trudi da razume i podrži mlade u svakoj prilici, čak i onda kada se ne slaže sa njihovim odlukama.

Na početku izazov joj je bio informisati mlade o omladinskom radu i svim programima koji su im dostupni s obzirom da često ne znaju šta im je sve na

MLADI SU PROMENA KOJA NAM JE POTREBNA

IVANA BARAĆ
SOMBORSKI EDUKATIVNI CENTAR - SEC, SOMBOR

raspolaganju i kako mogu da se uključe u različite aktivnosti i programe. Najvećim uspehom smatra to što mladi sa kojima radi u njoj vide podršku, kao i to što su spremni da rade na svom razvoju, ali i na razvoju i unapređenju zajednice u kojoj žive. Svoj doprinos lokalnoj zajednici vidi upravo u radu sa mladima, pošto veruje da su oni ti koji svojim idejama i aktivnostima menjaju okolinu na bolje. Najponosnija je kada vidi da mladi sami menjaju ono što im ne odgovara, da su samostalni i da svoje ideje sprovode u dela.

Baveći se omladinskim radom naučila je dosta toga i stekla je prijatelje iz raznih krajeva sveta, a kroz brojna očekivana i neočekivana iskustva počela je i sama da se menja na bolje. Ivana veruje da je važno naglasiti ulogu mladih u omladinskom radu i sve načine na koje oni doprinose zajednici, menjaju je i kroz to usavršavaju sebe, a samim tim i razvijaju omladinski rad.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Omladinski rad priprema i osnažuje ljude koji će izneti duhovnu revoluciju

Marijana Jović, Ženska mirovna grupa Pančevo

Za Marijanu Maju Jović, omladinsku radnicu iz Pančeva, omladinski rad je obaveza svake države i društva koji razmišljaju i odgovorno se odnose prema svojoj budućnosti, prema budućnosti pojedinaca/pojedinki i društva u celini. Važan je jer podržava mlade ljude u odrastanju, jer oni kroz omladinski rad uče da baš takvi kakvi jesu budu odgovorni članovi i članice društva. To znači da vode računa o sebi, svom životu i razvoju, ali i o ljudima kojima su okruženi i društvu generalno.

Maja kaže da kroz omladinski rad može da živi svoje vrednosti i da uči i podržava mlade kako da definišu i žive svoje. Omladinski rad joj pomaže da bude u kontaktu sa ljudima koje poštuje, da se menja i uči, ali i da prisustvuje radosti zbog učenja i promenama kod drugih. Upravo to joj daje motivaciju da radi dalje, jer veruje da niz pojedinačnih promena može da dovede do boljitka za celokupno društvo.

Za Maju najveći izazov predstavlja saradnja sa pojedincima/pojedinkama i institucijama koje ne veruju u mlade, koje nemaju iskrenu nameru da ih podržavaju na putu odrastanja i osamostaljivanja, koji od mladih ne zahtevaju odgovornost već ih uče provlačenju, izvlačenju, šalju sliku da nasilje i diskriminacija mogu da prođu i generalno, mladima šalju poruke da od njih i njihovog truda, rada, zalaganja, rada na sebi, poštovanja i podrške drugima ne mogu da napreduju već da su za napredak ključne neke druge stvari – veza, stranka, izvrđavanje pravila... Upravo oni kreiraju okruženje u kom mladi gube motivaciju da se bave sobom, stvaraju društvo iz kog mladi žele da odu... Maja kaže da joj je najveće pitanje i izazov u ovakvom okruženju – kako mladima povratiti poverenje u sebe, ali i u mogućnost promene. Takođe, izazovno joj je i to što zanimanje omladinskih radnika/ca i dalje nije prepoznato te je njihov rad samim tim često diskreditovan, neuvažen, potplaćen i ograničen voljom onih koji za to nemaju razumevanja i sluha.

Kao svoj najveći uspeh, Maja izdvaja to što je tokom svih godina rada, uprkos ograničenjima okruženja, nerazumevanju, strahovima i predrasudama, uspevala i uspeva da obezbedi uslove za uključivanje mladih sa intelektualnim teškoćama u aktivnosti omladinskog rada, jer njima je tu mesto i te aktivnosti treba da budu dostupne i njima. Sve veću zainteresovanost organizacija da uključuju mlade iz osetljivih grupa, naročito mlade sa intelektualnim teškoćama vidi kao veoma pozitivnu promenu. Svojim uspehom smatra to što višegodišnjim radom pokazuje da je to moguće, neophodno i korisno za sve, i mlade sa teškoćama, i njihove vršnjake i vršnjakinje, i omladinske radnike i radnice i širu zajednicu i društvo u celini.

Maja prepoznaje da mladi u programima omladinskog rada dobijaju priliku da bolje upoznaju sebe, postaju hrabriji da preuzmu neke lične korake značajne za njihov život i njihovu budućnost, donose odluke u skladu sa onim kako žele da žive i ko su, veruju sebi, uče da poštuju sebe, uče da je u redu da pogreše i znaju šta dalje sa svojim greškama, uče da poštuju i druge, da razumeju tuđe pozicije, različitost... i uče da biraju svoj put.

Maja kaže da je omladinski rad naučio da vidi ljude i da nema foliranja, ako mlade uči nekim stvarima i sama mora da ih živi. Učeći mlade da prate sebe sve više je počela da i sama to radi. Postala je hrabrija, zauvek radoznala, omladinski rad joj je doneo mnogo humora, razumevanja za slabosti ali i rada na njima. Maja kaže da joj je omladinski rad doneo toliko toga da je postao značajan deo nje same.

Maja veruje da nam kao čovečanstvu nakon industrijske i tehnološke revolucije sledi duhovna. To jedino ima smisla. A omladinski rad priprema i osnažuje ljude koji će je izvesti i izneti.

Majinu priču ispričali Ana Pecarski i Petar Đurović

Omladinski rad je moj način da menjam svet

Ana Pecarski, Narodni parlament Leskovac

Ana Pecarski iz Udruženja Narodni parlament kaže da je bavljenje omladinskim radom njen način da menja svet.

Za nju, promene na ličnom nivou su najveće i najvažnije promene, one koje pokreću lavinu u društvu. Velika je odgovornost i privilegija pružati podršku nekome u odrastanju, ohrabriti u donošenju važnih životnih odluka, baviti se preispitivanjem vrednosti i uverenja, zajedno maštati utopiju idealnog društva i sa entuzijazmom praviti male korake ka istoj toj utopiji.

Za Anu je vrlo važno što pored međunarodnih programa, koji su joj posebno dragi, programe omladinskog rada sprovodi i u svom Leskovcu. Kaže da je sve vrednosti za koje se zalažemo u omladinskom radu mladima mnogo izazovnije da žive u manjim sredinama, gde se promene dešavaju sporije i gde je mnogo teže promeniti status quo, o kojoj god oblasti da je reč. Zato je sistem podrške koji se razvija kroz program omladinskog rada po njenom mišljenju mnogo veći i neophodniji u ovim lokalnim zajednicama, jer je

OMLADINSKI RAD JE MOJ NAČIN DA MENJAM SVET

ANA PECARSKI
UDRUŽENJE NARODNI PARLAMENT

često jedina opcija koja je dostupna mladima.

Najveći uspeh u omladinskom radu za Anu su male (ali najveće) pobede, promene na ličnom nivou. Kaže da je nedavno dobila mejl od jedne učesnice koja je tokom dugoročnog programa u kome je učestvovala bila prilično skeptična i rezervisana. Sada piše da joj je učešće u tom programu značajno promenilo život na bolje. Ana kaže da su upravo to stvari koje ti daju motivaciju i vetar u leđa, posebno u trenucima kad si zatrpan papirologijom i izveštajima i ponovo tražiš smisao u onome što radiš.

Pored skeptičnosti lokalne zajednice, kao jedan od najvećih izazova Ana prepoznaje pitanje kako pronaći balans, tačnu meru između pozivanja, motivisanja, „povlačenja za rukav“ mladih za učešće ili ostajanje u programima i prepoznavanja trenutka kad se treba povući, biti dostupan ali ostaviti korisniku/ci da inicira/odabere svoj stepen učešća.

Ana kaže da joj je omladinski rad doneo puno kontakata; poznanstva, prijateljstva i saradnju sa divnim ljudima. Doneo joj je i puno preispitivanja, promišljanja i kritičkog sagledavanja stvari i pojava oko sebe, ali i u sebi. Svakako celoživotno učenje, rast i razvoj. U stvari, zaključuje, kad se baviš omladinskim radom dobiješ supermoći.

Na samom kraju, Anina poruka bi bila da ako svi više osluškujemo, preispitujemo, menjamo (i menjamo se) na mikro nivou, to je zajedno jedan veliki korak. I da se usput smejemo naglas, jer je važno.

Aninu priču ispričao Petar Đurović

Ne moraš da se prilagođavaš da bi te prihvatili. Ima mesta za tebe

Nina Živković, CEPORA Beograd

Nina se priključila CEPORI početkom 2014. godine kada je bila pri kraju sa studijama defektologije.

Nije joj bilo u planu da se tu i zadrži jer su je ambicije vukle ka inostranstvu, ali evo je i danas okružena mladima i ispunjena onim što radi.

Omladinski rad vidi kao sponu između mladih i spoljašnjeg sveta pa čak i između njih samih jer često imaju svoje unutrašnje monologe i preispitivanja kada im je potrebno pružiti podršku. Omladinski radnici i radnice bilo da su i sami mladi, bilo da su duhom mladi, pristupačni su i pružaju mladima ono što nigde drugde ne mogu da dobiju (ni od roditelja, ni u školi...).

Nina je kroz omladinski rad dobila usmerenje čime želi da se bavi u životu, ali i nove prijatelje, kolege i širok spektar znanja i veština kao i ogromno životno i profesionalno iskustvo. Ponosna je na svoj pristup omladinskom radu i lični pečat koji ostavlja u odnosu sa svakom mladom osobom što je čini pristupačnom i otvorenom za sve izazove sa kojima se mladi susreću i koje žele da podele sa njom. U svakom momentu zna tačno kako da se postavi i kako da pristupi u radu sa mladima, bilo da su to mladi iz Doma za decu bez roditeljskog staranja sa kojima CEPORA sprovodi program osnaživanja kroz serijal radionica, bilo da su to drugi mladi korisnici programa ili volonteri uključeni u realizaciju spomenutih radionica.

Nina smatra da kroz omladinski rad mladi rastu u svim smerovima, preispituju se, dobijaju drugačiju perspektivu, čuju drugačije mišljenje pa potom preispituju svoje, preuzimaju odgovornost za svoje postupke i stiču samopouzdanje. S druge strane lokalna zajednica pa i društvo u celini, dobija mlade koji misle, koji zauzimaju svoje stavove i uključuju se u različite nivoe donošenja odluka kako bi sami doprineli kreiranju boljeg okruženja.

Najveći izazov sa kojim se lično susreće u radu sa mladima jeste nepostojanje prostora u kom bi mladi mogli da provode svoje vreme i kada nisu uključeni u neke organizovane aktivnosti budući da je mladima potrebno da znaju kada i gde mogu pronaći svog omladinskog radnika ili radnicu i da porazgovaraju, informišu se ili na drugačiji način provedu svoje slobodno vreme. Nina veruje da svaka mlada osoba treba da oseti tu divnu istinu i poručuje: „Ne moraš da se prilagođavaš da bi te prihvatili. Ima mesta za tebe“.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Podsticanjem mladih da teže humanijem i poštenijem društvu kreiramo zajedničku budućnost za sve nas

Petar Đurović, Narodni parlament Leskovac

Iako smatra da je dosta kasno ostvario dodir sa omladinskim radom, Petar je sebe pronašao u tom procesu većitog preispitivanja, upoznavanja, učenja i praktikovanja.

Kao klinac nije imao prilike da sazna koliko je važno i potrebno da vam neko pruža podršku i uči vas novim stvarima i veštinama, razgovara sa vama o tabu temama, vašim mišljenjima i stavovima, pa otuda i njegova motivacija da sve to danas radi sa mladima i kreira različite aktivnosti za njih u skladu sa njihovim potrebama i interesovanjima. Omladinski rad smatra važnim zato što mladima pruža priliku da istražuju, uče, razvijaju sebe i svoje veštine u skladu sa ličnim potrebama i interesovanjima, ali i da istovremeno utiču na svoj život i zajednicu u kojoj žive, da ih menjaju na bolje. Ako mlade sa kojima radite ohrabrite i naučite kako da se zauzmu za sebe, da misle svojom glavom, da konstruktivno prilaze problemima i sami osmisle rešenje koje će primeniti, onda znate da ste učinili dobru stvar

ne samo za njih, već za celu zajednicu, kaže Petar i dodaje da sve te male pobede i promene koje vidi u ponašanju i razmišljanju mladih oko sebe daju smisao onome što radi.

Kada vam mlada osoba sa kojom ste radili kaže da joj je iskustvo u omladinskom radu mnogo značilo da donese neke ispravne odluke u svom životu i da postane odgovornija, otvorenija ili možda bolje organizovana, za vas u tom trenutku nema lepše nagrade, objašnjava Petar. Takođe, on smatra da svaka aktivnost koju mladi ljudi učine za svoj kraj i koja vodi nekoj promeni na bolje, bilo to oslikavanje murala, organizacija turnira u basketu ili organizovanje protestnih šetnji zbog nemogućnosti donošenja odluka u lokalnom omladinskom centru, predstavlja i delić njegovog doprinosa zajednici u kojoj živi.

Učenje, razvoj, samopouzdanje, različitost i prijateljstvo su prve asocijacije na omladinski rad, koji je Petru doneo mnoštvo prilika da uči, putuje, upoznaje nove ljude i kulture, stvara nova prijateljstva. Zahvaljujući ovom poslu uspeo sam da srušim sopstvene predrasude i barijere, postao sam otvoreniji za sticanje novih iskustava i znanja, što me je učinilo boljim omladinskim radnikom ali i boljim čovekom, objašnjava Petar i dodaje da ga rad sa mladima inspiriše i puni pozitivnom energijom.

Petar smatra da osnaživanjem mladih, izgradnjom njihovih ličnih i profesionalnih kapaciteta, podsticanjem njih samih da teže boljem, humanijem i poštenijem društvu mi ustvari kreiramo zajedničku budućnost za sve nas, i zato smatra da bi mladi trebalo da se uključuju u programe omladinskog rada i priušte sebi nezaboravno iskustvo koje će im promeniti život iz korena.

Petrovu priču ispričala Ana Pecarski

Omladinski rad je poput roditeljstva - Najlepši, najteži i najčarobniji izazov

Ljiljana Ćumura Žižić, Omladinski klub Bačka Palanka

Ljiljana je više od deset godina aktivna u udruženju „Omladinski klub Bačka Palanka“, Centru za omladinski rad – CZOR i EDIT centru Novi Sad gde kreira i sprovodi programe omladinskog rada, a bavi se i unapređenjem omladinske politike na lokalnom i pokrajinskom nivou.

Za bavljenje omladinskim radom motivisala ju je želja za unapređenjem života mladih ljudi i stvaranje mogućnosti za lični i profesionalni razvoj mladih, a samim tim i razvoj celokupne lokalne zajednice. Smatra da kroz druženje, učenje i aktivizam zajednički činimo ovaj svet boljim i lepšim mestom. Mlade posmatra kao aktivne i kompetentne individue koje su pokretači razvoja i promena u lokalnoj zajednici i veruje da upravo zbog toga omladinski rad u našoj sredini često zna biti „opasan“ za današnje društvo, jer stvara snažne, slobodne, kreativne, sposobne, pametne, samoinicijativne, jake ličnosti, spremne na promene i borbu, mlade koji se ne boje da kažu šta misle, koji nemaju strah da idu napred i da se izборе za prave vrednosti.

Ljiljana je svesna da su omladinski radnici i radnice često uzori mladima te se oseći veoma posebno kad čuje da mladi kažu: „Kad porastem biću kao Ljiša!“ jer oseća da joj na taj način mladi postavljaju neke nove standarde. Smatra da Omladinski rad čini lokalnu zajednicu boljim, lepšim i kreativnijim mestom za život, a od onih koji rade sa mladima pravi bolje i kvalitetnije ljude. Biti i raditi sa mladima, za nju je jedan poseban osećaj koji nosi uz sebe i veliku odgovornost jer onaj ko radi sa mladima mora konstantno da radi i na sebi - nema pauze i odmora, nema odlaganja, nema „ne mogu“. Omladinski rad poredi sa roditeljstvom jer se jednako savetuje, brine, igra se, zabavlja, uči, sluša, priča, donose odluke, strepi, suočava sa različitim mišljenjima, pohvaljuje, pruža podršku, razrešavaju dileme, vode se bitke i slave pobeđe, a tuguje nad porazima i ide se ka novim izazovima. Zbog toga voli da kaže da je omladinski rad poput roditeljstva: najlepši, najteži i najčarobniji izazov.

Kada vidi promenu oko sebe (prekogranične programe koji brišu granice u ljudskim umovima, mlade sa invaliditetom koji postanu vidljivi, mlade u sukobu sa zakonom koji postaju najaktivniji volonteri, mlade iz ruralnih naselja koji proputuju Evropu, mlade koji se sa kolegama iz drugih zemalja bore za iste ideale i ciljeve, mlade iz hraniteljskih porodica koji postanu roditelji pa nastavi da radi i sa njihovom decom, mlade iz ranjivih grupa koji postanu vršnjački edukatori, najstidljivije mlade koji postanu veliki govornici i zastupaju interese mladih na međunarodnim nastupima, male grupe mladih koji promene život jednog grada, ponosne i zadovoljne roditelje, kada uslede nagrade, pohvale, priznanja i podrška od strane lokalnih partnera, kada je zagrlje i zahvale jer im je omladinski rad promenio život) za nju je to ponos, sreća i radost, najveći uspeh kao da je udahнула novi život.

Dostojevski je rekao da će lepota spasiti svet. Ljiljana tu lepotu vidi u mladima i omladinskom radu i poručuje da zajedno možemo biti promena koju želimo da vidimo u svetu.

Priredile: Milica Barać i Milica Lugumerski

Publikacija je izrađena u okviru projekta „Omladinski rad izvan okvira“ koji sprovodi NAPOR uz finansijsku podršku Ministarstva omladine i sporta Republike Srbije.

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost autora i naručioca kampanje i ne predstavljaju zvaničan stav Ministarstva omladine i sporta RS.